

Sanitat en protectores d'animals (gossos&gats)

Imma Pinsach Riera (40368375-V)
Laia Salla Martret (46755078-B)

Doc 2016 i 2017

Índex

1.-Introducció	2
<i>Introducció a la Declaració Universal dels Drets dels animals.....</i>	<i>4</i>
2.-Legislació	5
3.-Protectores d'animals.....	13
<i>3.1. Procés d'instauració: (http://www.lacoordinadora.org/protectora.html).....</i>	<i>14</i>
<i>3.2.- Adopcions.....</i>	<i>15</i>
4.-Realitat vs Legislació	16
<i>4.1.- Entrevista a la ciutadania:.....</i>	<i>16</i>
<i>4.2.- Entrevista a Associacions Protectores:.....</i>	<i>20</i>
<i>4.3.- Entrevista a veterinaris:.....</i>	<i>24</i>
5.- Conclusiones i reflexions	26
Agraïments.....	28
Annex 1: Declaració Universal dels Drets dels Animals.....	29
Annex 2: Enquesta a la ciutadania.....	32
Annex 3: Entrevistes a associacions protectores d'animals	33
Annex 4: Respostes d'algunes de les associacions protectores via e-mail (3/5 comentades)	34
Annex 5: Entrevistes a veterinaris	47
Annex 6: Asoc. Para la protección animal Tres Arroyos	48

1.-Introducció

Es té constància del dret dels animals des de l'antiguitat, essent Pitàgores el primer filòsof dels drets dels animals (http://es.wikipedia.org/wiki/Derechos_de_los_animales).

En les diferents èpoques el concepte i la forma d'entendre els animals ha anat variant fins arribar a l'actualitat, on el dret dels animals està reglamentat en molts estats. Si ens mirem la Declaració Universal dels Drets dels Animals, veurem que l'article 6 fa referència a l'abandonament i varis articles més parlen sobre el dret que tenen de ser protegits i cuidats per l'home

(http://es.wikisource.org/wiki/Declaraci%C3%B3n_Universal_de_los_Derechos_de_los_Animales).

És per aquestes raons entre altres, que creiem que mereix fer una parada en les protectores d'animals, associacions que, sense ànim de lucre, es preocupen per optimitzar la vida d'aquells que no han tingut el tracte adequat durant la seva vida i mereixen tenir una nova oportunitat.

Una protectora d'animals ha d'estar sustentada per uns objectius i prioritats però nosaltres centrarem el nostre treball en els animals de companyia més antics i freqüents encara ara: el gos i el gat.

El primer que s'ha de fer per fundar una protectora a Catalunya és informar-se sobre la situació dels gossos i gats de la zona on es vol instaurar: hi ha molts abandonaments?, existeix algun programa d'esterilització?,... i amb això pots fer-te una idea de la situació en la que estàs i l'espai i recursos que necessitaràs destinar-hi.

A continuació, caldrà trobar el personal adient: segons la legislació a Catalunya, com a mínim s'han de ser 3 socis. Hauria d'haver-hi persones que tinguin experiència i/o facilitat en relacions públiques per tal de tractar amb la gent que vol adoptar i donar veu sobre els animals que disposes. També són necessàries persones per l'àmbit legislatiu, amb coneixements dels drets i deures dels animals i de les lleis que emparen la protectora, entre altres. Per tant, cal que hi hagi tres càrrecs: president, tresorer i secretari.

Un cop reunit tot això cal obtenir l'estat legal (registre de l'associació) presentant (també a la Generalitat de Catalunya):

- Sol·licitud
- Acte fundacional
- Estatuts de l'associació

A més a més és necessari donar-se d'alta a Hisenda i un cop s'han realitzat tots aquests passos, cal legalitzar els llibres: llibre d'actes, llibre de socis i el llibre d'ingressos i pagaments. Fet això, cal anar a Hisenda per sol·licitar ser exempt de l'IVA. (<http://www.lacoordinadora.org/protectora.html>)

Com es pot observar crear una protectora és molt més que reunir-se una sèrie de persones que els agraden els animals i posar-se a recollir-ne.

Vegem ara, de forma més gràfica, el seu funcionament amb el següent vídeo: <http://www.youtube.com/watch?v=kHaa3viCiD0&eurl=http%3A%2F%2Fabsurnateces%2Eblogspot%2Ecom%2F>.

D'aquest vídeo se n'extreuen els següents passos :

- Recollir l'animal
- Inspecció veterinària (comprovació de l'estat sanitari de l'animal)
- Acomodament de l'animal (es pot veure un espai per gossos i un per gats)
- Difusió dels animals abandonats
- Adopció de l'animal (amb els documents necessaris; com seria microxip,...)

De tots aquests apartats nosaltres ens centrarem en la inspecció veterinària de l'animal, en l'arribada fins l'adopció d'aquest.

Hem parlat de que històricament ja existia un "dret dels animals" des de l'antiguitat amb Pitàgores com a primer filòsof, però ja ve de llavors la controvèrsia per manca de consens (ni tan sols acords internacionals al respecte). Per exemple segons Descartes els animals ni tan sols són capaços de sentir dolor doncs suposadament no tenen ànima: la idea de no causar patiment innecessari als animals com un deure es pot associar a la teoria ètica de contractualisme (a finals del segle XVIII). Les primeres societats de "protecció animal" es varen crear durant la revolució industrial (les espècies de tracció a sang, com cavalls, ases, mules,...on el maltractament era habitual i a la vista de tothom, van ser les primeres en defensar-se).

Pel voltant del 1700-1800 també va aparèixer el filòsof Jeremy Bentham, el qual va postular que els animals, per la seva capacitat de sentir agonia i patiment, independentment de si tenen capacitat de diferenciar el bé del mal, han de tenir uns drets fonamentals com el dret a la vida i a la seva seguretat, estant lliures de tortura i esclavatge (actualment, articles 3-6 dels Drets Humans). Inclòs va arribar a dir que si es miraven membres de la pròpia espècie humana, que no són considerades persones normals, sembla impossible que la seva via hagués de ser més valuosa que la dels animals. Lògicament, va ser molt criticat.

Una dada a tenir en compte és que Peter Singer fou reconegut com a desencadenant dels drets dels animals per la seva publicació de *Animal Liberation* però és erroni pensar-ho, doncs els seus arguments no es basaven en drets si no en considerar els interessos i les preferències dels animals. Digué també que la capacitat de patiment atorga a un ésser el dret a tenir una consideració moral i especialment al dret a no patir.

Per tant, veiem que la història dels drets animals, així a mode d'exemples, no ha estat aturada en cap moment, tant a favor com en contra, on les diferents èpoques el concepte i la forma d'entendre els animals ha anat variant fins arribar a l'actualitat.

Per ser més gràfics podríem citar a Arthur Schopenhauer:

"La supuesta ausencia de derechos de animales, la zoantropía que nuestra actuación hacia ellos no tiene relevancia moral o como se dice en el lenguaje ético no hay deber frente a la criatura, es una de las barbaridades de occidente_ cuyo origen está el "Judaísmo"
(Escriptura premia sobre la base de la moral (1859))

Actualment es disposa de la **Declaració Universal dels Drets del animals.**

Introducció a la Declaració Universal dels Drets dels animals

La normativa enfront els animals és contundent però insuficient alhora: en l'article 2 de la Declaració Universal dels Drets dels Animals s'afirma que "tot animal té dret al respecte i a que els humans, en quan a espècie animal que és, no pot atribuir-se el dret d'exterminar a altres animals ni explotar-los" però encara ara veiem situacions de maltractament, abandonament, tràfic d'animals,...perquè costa molt passar del terme "coses que no senten, ni pateixen ni tenen dret a viure amb dignitat" a "éssers vius".

El dret dels animals està reglamentat en molts estats: per exemple, si ens mirem la Declaració Universal dels Drets dels Animals, tal com hem citat abans veurem que l'article 6 fa referència a l'abandonament i varis articles més parlen sobre el dret que tenen de ser protegits i cuidats per l'home ([annex 1](#))

2.-Legislació

Si mirem el nostre País i en concret la nostra Comunitat Autònoma (Catalunya) veurem que en base a aquesta declaració i pel benestar animal en el temps han anat sorgint una sèrie de legislacions al respecte que, en mode d'índex en veurem la següent evolució:

- En el Parlament de Catalunya: Llei 3/1988 (4 de març) (LCAT 1988, 83)
 - Posteriors modificacions Llei 17/2003 i 10/1990 que no afecten directament al nostre tema.
- Ordre 5 Juliol de 1998: regulació del registre d'associacions de protecció i defensa dels animals.
- Llei 3/1994 20 d'abril: modificació de la Llei 3/1988 de protecció dels animals
- Decret 234/1994 (13 de setembre): requisits a complir els centres de recollida d'animals de companyia abandonats.
- Ordre 20 novembre 1994: ampliació de les espècies protegides.
- Decret 6/1999 (26 de gener): condicions de manteniment dels animals de companyia
- Decret 254/2000 (24 juliol): mètodes d'eutanàsia pels animals de companyia que s'han de sacrificar.
- Llei 22/2003 (4 juliol) de protecció dels animals
- Llei 12/2006 (derogada al decret legislatiu següent)
- Decret Legislatiu 2/2008 del 15 d'Abril

Observem doncs, que la protecció dels animals actualment és un dels majors comesos públics, on envolten moltes lleis i moltes actualitzacions. Fent un repàs de la legislació enumerada observem que: Si anem uns quants anys enrera, observem com al 1988 el Parlament de Catalunya va aprovar una llei de protecció dels animals, **Llei 3/1988**, de 4 de març (LCAT 1988, 83) amb l'objectiu de recollir els principis de defensa, respecte i protecció dels animals que figuraven ja en tractats internacionals de països més avançats socialment, on es tracten punts com infraccions i sancions per garantir unes mínimes atencions als animals en el tracte, higiene o transport d'animals, afectant a tothom.

Aparegué una **Ordre de 5 de juliol de 1988** per regular el registre d'associacions de protecció i defensa dels animals, atès a l'article 39 de Llei 3/1988. Es creà un Registre d'Associacions de protecció i defensa dels animals a càrrec del Servei de Protecció de la Natura de la Direcció General de Política Forestal, les quals gaudirien del títol d'entitat col·laboradora. A més, participaven en l'organització i execució dels programes establerts pel Departament d'Agricultura, Pesca i Ramaderia i podien gaudir de les subvencions que aquests efectes

creessin. Donaven l'opció de no registrar-se com a entitat col·laboradora però llavors no podien obtenir els ajuts.

Les dades que els demanaven a les associacions eren: nombre d'inscripció corresponent, denominació, domicili, àmbit territorial i finalitats de l'associació. Si per qualsevol motiu les dades variaven, havia de ser notificat a l'encarregat del Registre.

Les associacions tenien la possibilitat d'iniciar un procediment sancionador mitjançant la corresponent denúncia, sota l'article 6 del Decret del 9 de novembre de 1993 (sobre el procediment sancionador d'aplicació ens els àmbits de competència de la Generalitat de Catalunya), reiterant la norma de la *lleí 30/1992* (RCL 1992, 2512, 2775 i RCL 1993, 246) del Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú.

L'emparament legal per reconèixer a aquestes associacions la condició d'interessades es troba a l'article 31 de la **lleí 30/1992**, doncs és inqüestionable l'interès legítim col·lectiu d'aquestes associacions amb la bona finalitat d'aquests procediments. S'estima comptar amb la a col·laboració i participació més activa de ciutadans en general i, més concretament, d'associacions de protecció i defensa dels animals.

Aquesta llei va ser modificada i completa el 1994 (**Llei 3/1994**) en motiu de l'augment d'abandonaments de milers d'animals domèstics a Catalunya, sent incompatible amb la llei aprovada el 1988, tenint implicacions, per exemple, en els accidents de tràfic.

D'aquesta llei se n'extreu la idea fonamental de la fixació de sistemes d'identificació censal obligatoris pels animals domèstics de companyia, que s'han d'adaptar a la normativa de la Unió Europea, amb l'objectiu de poder identificar als responsables dels abandonaments o bé localitzar els animals perduts. Per exemple es modifiquen els articles:

- Cens municipal: amb sistemes adaptats a la UE amb un plaç màxim de 3 mesos des del naixement o adquisició de l'animal (article 8)
- Creació del Registre d'Animals de Companyia: identificació de l'animal i obligatòriament dades dels propietaris (article 40)

En motiu de l'increment de l'activitat realitzada per aquestes associacions aparegué el **Decret 234/1994** sobre els requisits a complir els centres de recollida d'animals de companyia abandonats: es regula el funcionament correcte higiènic-sanitari, manteniment i control dels animals abandonats. Sobretot té especial importància l'augment de leishmaniosis observat en aquests centres, sent possibles focus de la transmissió. En aquest decret se'ls demana una sèrie de condicions com:

- Disposar d'instal·lacions amb condicions higiènic-sanitàries correctes i de seguretat (en funció de l'animal - l'espècie, mida i sexe- i de la capacitat acollida del centre).

- Comptaran amb un veterinari, sala de tractament, llatzeret o zona de quarantena, subministrament d'aigua i corrent elèctric, fossa sèptica de cadàvers o incinerador, cuina i sistema de disposició de rebuig, d'acord amb la normativa ambiental.
- Comunicaran al Centre de Protecció dels Animals el nombre d'animals presents, altes i baixes per cessió en adopció o sacrifici, especificant el nombre d'identificació, sexe, raça o edat aproximada.
- Revisions veterinàries i prova de leishmania (IFI o Elisa). Seropositius de Leishmania seran sacrificats en un plaç de deu dies (excepte controlats per un veterinari)
- Sacrifici mitjançant mètodes de mínim patiment i pèrdua de consciència immediata.
- Desparasitacions, vacunes, esterilització i xip.
- Al lliurament: document de cessió amb dades del centre donant, de l'animal, el compromís de l'adoptant o despeses de prevenció sanitària, identificació i esterilització.

El veterinari de cada centre supervisarà i serà el responsable de les actuacions, cures, tractaments, controls sanitaris, sacrificis, esterilitzacions, instal·lacions del centre en bones condicions,...

Decret 254/2000: En aquest decret es regulen els mètodes d'eutanàsia: mínim patiment i pèrdua de consciència immediata; per sedació profunda o anestèsia general; dosi establerta en funció d'un criteri facultatiu; en centres de recollida, aquest acte es farà pel veterinari en un lloc apartat de les gàbies.

En els centres es portarà un llibre de registre on s'especificarà per a cada animal el número d'identificació, data de l'eutanàsia, protocol farmacològic i vies utilitzades, així com el nom i el número de col·legiat del veterinari. Aquest llibre estarà a disposició del Departament de Medi Ambient així com altres administracions competents per tal de supervisar-ho.

Llei 22/2003: ([Llei de protecció animal a Catalunya](#))

Se'ns comenta que ja han passat més de deu anys des de la promulgació de la primera llei el 1988 i tot i que es pot afirmar que en línies generals el resultat ha estat positiu, s'observa un cert desànim en el fet no haver-se fet una aplicació el suficientment intensa com seria necessària (doncs proliferen cada cop més les conductes prohibides per la llei, com maltractaments o abandonaments), segurament per la manca de mitjans suficients per part de les administracions públiques en quan a vigilància i inspecció adequades de les necessitats actuals.

Les novetats de la Llei 22/2003 les podríem resumir en:

- ampliació de la definició d'animals de companyia a fauna no autòctona
- declaració de principis: els animals són organismes dotats de sensibilitat psíquica i física (per tant, són mereixedors de drets propis de la seva condició animal).
- Prohibició del sacrifici dels animals abandonats per falta de responsabilitat dels propietaris. Tenen dret a tenir una vida digna i respectada.

- Obligacions de persones propietàries i posseïdors a protegir-los i prohibició d'accions que els causin danys.
- Fonamentació de l'adquisició de forma responsable (centres de venda)
- Regula la cria de particulars (abandonaments!)
- Empreses especialitzades que es fan càrrec del servei de recollida d'animals
- Es crea el Voluntariat de Protecció i Defensa dels Animals: afavoreix la implicació ciutadana a portar a terme correctament aquesta llei.
- S'actualitza el règim sancionador.

En aquesta llei s'entén com a Associació de protecció i defensa dels animals l'entitat que sense ànim de lucre legalment constituïda, té com objectius o finalitats emparar i protegir els animals.

A l'article 16 es comenta el tema de recollida d'animals: és deure de l'Ajuntament disposar d'instal·lacions de recollida d'animals abandonats o perduts adequades i amb suficient capacitat, podent derivar-ho a empreses externes, preferentment associacions de defensa i protecció dels animals legalment constituïdes i a empreses especialitzades en el control i recollida d'animals de companyia.

Ens afecten del mateix article els punts 5 on obliga al personal que treballa a una protectora a rebre un curs de cuidador o cuidadora i el punt 6, on es parla del deure de confiscar als animals de companyia amb indicis de maltractament o tortura, símptomes d'agressions físiques, desnutrició, atenció veterinària deficient o instal·lacions indignes, fins que siguin recuperats, cedits o sacrificats segons l'article 11.

Adopcions d'animals: (Article 18)

Els centres de recollida han d'atendre les peticions d'acollida d'animals de companyia, formulades per escrit.

Requeriments previs:

- Animals identificats
- Desparasitats, vacunats i esterilitzats si edat adulta
- Document amb característiques i necessitats higiènico-sanitàries, etològiques i de benestar animal.
- Llibre de registre de cada centre: dades dels animals, perquè ingressen, circumstàncies de captura, troballa o entrega, de la persona que havia estat la propietària,...
- Instal·lacions amb les mesures de seguretat per garantir la integritat física i psíquica dels animals, evitar la fugida, limitar el nombre d'animals que conviuen en grups (no baralles, no malalties infeccioses contagioses).

Associacions de protecció i defensa dels animals (Article 20)

Han d'estar inscrites en el Registre del Departament de Medi Ambient per obtenir el títol d'entitat col·laboradora, per tot el que hem comentat ja de la llei com a empresa externa on es deleguen els animals per part de l'Ajuntament. És per això, que pot convenir Departament i Associació el compliment de feines en relació a la protecció i defensa dels animals.

A més a més, és aquest Departament el que pot establir les ajudes per a les associacions que han obtingut el títol, especialment per a l'execució de programes d'adopció dels animals de companyia en famílies qualificades, promoció de campanyes i programes d'esterilització de gossos i gats o de sensibilització ciutadana.

Un aspecte a tenir en compte és que aquestes associacions tenen la consideració d'interessades en els procediments sancionadors en els casos on s'hagi formulat la denúncia corresponent o formalitzada la compareixença a l'expedient sancionador, sense perjudicar la privacitat de les dades de caràcter personal.

Aquesta llei és la primera que tracta a un animal com a ésser viu i no com a objecte.

Durant aquests anys a les diferents províncies també es poden trobar legislacions pròpies com és per exemple: (cal observar que no és més que agafar de forma més resumida i contundent alguns articles de la legislació anterior i adaptar-los a la teva comunitat)

Butlletí oficial de la província de Barcelona: Capítol 2, 9-1-2004 sobre centres d'acollida d'animals de companyia. No hi ha gaires novetats respecte el que ja hem posat, simplement comenta que:

- l'Ajuntament disposarà d'aquests centres en condicions sanitàries adequades per allotjar els animals recollits mentre no siguin reclamats pels propietaris o no siguin mantinguts en període d'observació
- mesures de captura amb mesures higienico-sanitàries adequades i atesos per personal capacitat i vehicles adequats
- l'Ajuntament podrà concertar la recollida d'animals i gestió del centre d'acollida preferentment a entitats de protecció i defensa dels animals. Facilitarà a més la financiació necessàries per realitzar de l'activitat concertada.
- Els centres han de complir la normativa específica i per la dels nuclis zoològics.
- Personal amb curs de cuidadors/es dels animals
- Tindran programes per la promoció de la cesió, adopció o altres alternatives per tots els animals allotjats al centre que hagin superat períodes d'estància establerts excepte en casos on vist l'estat sanitari i/o comportamental, els serveis veterinaris considerin el contrari.
- Requeriments d'entrega igual que abans.

L'última normativa que ha sortit és un text refós de la Llei de Protecció dels Animals del 22/2003 i la part vigent de la Llei 3/1988, amb les modificacions per part de la Llei 12/2006 i la derogació de la Llei del 1992/93 pel **Decret Legislatiu 2/2008** del 15 d'Abril (CAT/2008/372). En ser un únic text, no hi ha moltes novetats i té com a finalitat de la Llei: assolir el nivell màxim de protecció i benestar dels animals i afavorir una responsabilitat més elevada i una conducta més cívica de la ciutadania en la defensa i la preservació dels animals, amb independència del lloc de residència de les persones propietàries o posseïdores.

Alguns punts són:

Títol 1 - Capítol 1:

S'entén com *animal abandonat* aquell que no va acompanyat de cap persona ni porta identificació del seu origen o de la persona que és la propietària o posseïdora, així com també els establerts per l'article 17.3.

Article 17.3 parla de que en cas d'estar identificat, s'avisava als propietaris o posseïdors que tenen un plaç de 20 dies per recuperar-lo i abonar prèviament les despeses originades. Si després d'aquest temps, encara no l'han recollit, es considera abandonat i pot ser cedit, acollit temporalment o adoptat, advertint-se en la notificació mencionada.

Nucli zoològic: hi inclou els centres de recollida d'animals.

Associació de protecció i defensa dels animals: entitat que sense afany de lucre legalment constituïda té entre els seus objectius o finalitats emparar i protegir els animals.

Animal perdut: que amb identificació d'origen o de propietaris no l'acompanya ningú.

Capítol 2:

Està prohibit abandonar-los, mantenir les instal·lacions en males condicions higienico-sanitàries, de benestar i de seguretat de l'animal, no administrar-los l'alimentació necessària o mantenir-los lligats durant la major part del dia o limitar-los molt temps als moviments que els són necessaris.

En quan a sacrifici dels animals, recollida o recuperació, és el mateix ja comentat.

Article 11: Parla del sacrifici dels animals dient que s'ha d'efectuar de forma ràpida i indolora. Citant també que està prohibit el sacrifici en instal·lacions pel manteniment dels animals de companyia i en general nuclis zoològics (excepte motius justificats legalment).

Comenta també que si no són objecte de comercialització o transacció han de ser esterilitzats i regular aquest procés.

Acaba dient que tot ha de ser realitzar sota supervisió veterinària.

Títol 2: Possessió d'animals: Capítol 1:

Article 13. Tractaments sanitaris i comportamentals

Aquest article ens diu que les administracions competents poden ordenar la vacunació o tractament de malalties dels animals (raons sanitàries o de salut pública). Si es realitza

tractament cal que el veterinari que ho realitzi porti una fitxa clínica dels animals atesos per supervisió de l'administració.

Comenta que els veterinaris han d'informar als propietaris de la necessitat d'identificar el seu animal en cas que sigui una espècie d'identificació obligatòria i no ho estigui, així com l'obligació de registrar-lo al cens municipal.

És en aquest article també on es diu que els ajuntaments han de disposar de centres de recollida d'animals abandonats o perduts adequats i amb capacitat suficient pel municipi (o ajuntar-te amb altres municipis). Les persones que treballin allà han de tenir una formació reglamentada de cuidadors.

Si els animals estan torturats o maltractats han de ser recollits per l'ajuntament o entitats locals supramunicipals.

Article 17. Recuperació d' animals. Aquest article regula el temps que hi ha de marge per recuperar un animal (havent avisat amb anterioritat al propietari si està identificat) i regula el fet de que s'hauran de pagar les despeses ocasionades per aquest.

Article 18: sobre l'acollida d'animals no hi ha grans novetats respecte a l'antic: peticions escrites; animals identificats, desparasitats, esterilitzats, vacunats...; entregar el document amb les característiques i necessitats de l'animal als adoptants; tenir un llibre de registres (article 21.b) amb les dades de l'animal quan ingressa, circumstàncies de captura, troballa o entrega, de la persona que ha estat la propietària si fos coneguda i dades de l'animal, especificant les dades per via reglamentària; disposar de mesures de seguretat que garanteixin la integritat física i psíquica de l'animal; complir el reglament fixat per la llei i que serà control pels Ajuntaments.

Article 19: captura de gossos, gats i fures asilvestrades: Ajuntaments. En cas que la immobilització sigui impossible, el departament competent en matèria de medi ambient ha d'autoritzar excepcionalment l'ús d'armes de foc i determinar el sistema de captura excepcional.

Títol 3:Associacions de protecció i defensa dels animals.

Article 20: s'han d'incloure en el Registre d'associacions de protecció i defensa dels animals del departament competent en matèria de medi ambient per obtenir el títol d'entitat col·laboradora, el qual pot convenir amb aquestes associacions en feines relacionades a aquesta protecció i defensa o establir-hi ajudes a les que han obtingut el títol, especialment a les que executen programes d'adopció, per promoció de campanyes i programes d'esterilització de gossos, gats i fures o campanyes de sensibilització de la ciutadania. A més a més les associacions titulades, tenen la consideració d'interessades en els procediments sancionadors establerts per la llei, en els casos on s'hagi formulat la denúncia corresponent o formalitzat la compareixença en l'expedient sancionador, sense perjudici de la privacitat de les dades de caràcter personal.

Títol 4: nuclis zoològics.

Capítol 1:

En considerar-se les associacions com a nuclis zoològics, aquestes tenen normativa pròpia, però similar a la ja comentada fins ara: inscriure's al registre, llibre oficial de registres (dades

d'animals que entren, surten i identificació), condicions adequades, mesures de seguretat, servei veterinari, documentació dels animals que hi tenen d'acord amb la legalitat vigent a disposició de l'Administració competent, vigilar que els animals s'adaptin a la nova situació, que no tinguin problemes alimentaris ni altres circumstància que els puguin provocar danys,...

Capítol 2: Instal·lacions d'animals de companyia:

Article 23: llibre de registres a disposició de les administracions competents amb dades identificadores de cada animal que entra i de la persona propietària o posseïdora.

Capítol 3: sobre establiments i centres de cria d'animals.

Títol 6 sobre inspecció i vigilància i **Títol 7** sobre infraccions i sancions no modificats.

Disposicions transitòries: Curs de cuidador/a d'animals. En el plaç màxim de dos anys des de l'entrada en vigor de la Llei 22/2003, els centres de recollida d'animals de companyia i altres nuclis zoològics han de complir l'obligació de l'execució del curs de cuidador/a d'animals.

(http://noticias.juridicas.com/base_datos/CCAA/ca-dleg2-2008.html)

3.-Protectores d'animals

Un cop repassada la legislació i la història que ens envolta voldríem fer una petita parada en la definició, funcionament, objectius,...d'aquestes associacions.

Així, una protectora és una associació que té com objectiu principal trobar un lloc millor on viure, per tal d'optimitzar la vida, a aquells animals que no han tingut el tracte adequat durant la seva vida (sobretot per situacions traumàtiques com maltractaments) i mereixen tenir una nova oportunitat. Dit d'aquesta forma pot semblar que siguin albergs, però no és cert (del tot), no són tan sols això, si no que en una protectora es desenvolupen molts activitats que van des de conscienciació fins a assessoria jurídica d'adopcions.

La definició legal és:

Associació de protecció i defensa dels animals: entitat que sense afany de lucre legalment constituïda té entre els seus objectius o finalitats emparar i protegir els animals.

A Espanya s'abandonen anualment al voltat de 200000 animals, convertint-se en el país amb major índex d'animals abandonats de la Comunitat Europea. Xoca pensar que també és el país on major oferta d'animals en venta s'ofereixen, de manera que caldria que la població s'adonés que adoptar un animal d'una protectora beneficia a l'animal adoptat però també a l'animal que ocuparà aquell lloc a la protectora.

És important saber que per crear una protectora s'han de seguir una sèrie de passes de cara a l'administració i que és la Llei General d'Associacions les que regeix en tot el territori nacional a la que està sustentada. Cada Comunitat Autònoma té els seus propis impresos i en les seves corresponents oficines de registre hi trobarem els models i requisits necessaris per col·laborar activament enfront aquest organisme solidari. Tot i així, des de fora també es pot ajudar molt, però aquest no és l'objectiu del nostre treball.

Les penes als delictes que atempten contra els animals estan contemplades dins del Codi Penal (Llei Orgànica 10/1995 de 23 de novembre): la crueltat cap a espècies domèstiques i altres animals es castiga, segons el nostre ordenament jurídic, amb la privació de la llibertat. Tot i així, un gran nombre d'associacions protectores segueix animant als legisladors a augmentar els dies de presó i a establir multes més altes.

Les protectores són actualment una necessitat social per l'increment de les cadellades a la que es té tendència, sent necessària una bona gestió d'elles. Les causes per les que el nombre de gats i gossos segueixin augmentant són moltes:

- Criadors
- Importació d'animals de països de l'Est que no sempre compleixen la normativa de benestar animal.
- Criar d'animals en particulars de forma descontrolada

- Compres compulsives
- Manca d'informació
- Falta d'espai i/o temps
- ...

Com actuen les protectores davant d'això? L'esterilització és una de les formes de regular l'augment d'abandonaments (sent útil no només per això, sinó per la vida de l'animal, pseudogestacions, tumors mamaris, infeccions, cadells no desitjats,...En resum per una major qualitat de vida de l'animal i una millora de la salut pública). És per això que algunes protectores organitzen campanyes especials sobre aquest tema.

Poden fer altres activitats com conscienciació sobre experimentació amb animals, recollir denúncies, aconsellen sobre temes d'animals abandonats trobats o que haguem perdut,... n'hi ha inclòs que tenen gabinet d'assessoria jurídica per dubtes legals, per exemple, sobre l'assegurança de responsabilitat civil o la llei de gossos de guarda i defensa.

3.1. Procés d'instauració: (<http://www.lacoordinadora.org/protectora.html>)

El primer que s'ha de fer per fundar una protectora a Catalunya és informar-se sobre la situació dels gossos i gats de la zona on es vol instaurar: hi ha molts abandonaments?, existeix algun programa d'esterilització?,... i amb això pots fer-te una idea de la situació en la que estàs i l'espai i recursos que necessitaràs destinar-hi.

A continuació, caldrà trobar el personal adient: segons la legislació a Catalunya, com a mínim s'han de ser 3 socis. Fan falta persones que tinguin experiència i/o facilitat en relacions públiques per tal de tractar amb la gent que vol adoptar i donar veu sobre els animals que disposes. També són necessàries persones per l'àmbit legislatiu, amb coneixements dels drets i deures dels animals i de les lleis que emparen la protectora, entre altres. Per tant, cal que hi hagi tres càrrecs: president, tresorer i secretari.

Un cop reunit tot això cal obtenir l'estat legal (registre de l'associació) presentant (també a la Generalitat de Catalunya):

- Sol·licitud
- Acte fundacional
- Estatuts de l'associació

A més a més és necessari donar-se d'alta a Hisenda i un cop s'han realitzat tots aquests passos, cal legalitzar els llibres: llibre d'actes, llibre de socis i el llibre d'ingressos i pagaments. Fet això, cal anar a Hisenda per sol·licitar ser exempt de l'IVA.

Com es pot observar crear una protectora és molt més que reunir-se una sèrie de persones que els agraden els animals i posar-se a recollir-ne.

3.2.- Adopcions

Quan un animal arriba a un refugi molts cops és en condicions pèssimes.

Abans no sorgís la Llei 22/2003 trobàvem una diferenciació en vocabulari sobre els centres que sacrificaven o no els animals; així una protectora eren aquells que no practicaven aquest acte i una gossara eren els que si ho feien. Actualment no hauria d'existir tal diferenciació lingüística ja que el sacrifici està prohibit, tot i això cal recordar que encara hi ha centres que ho practiquen.

Els exemplars que són posats en adopció s'haurien d'entregar amb totes les garanties sanitàries possibles (segons Decret 2/2008): anàlisis de Leishmania, vacunes, desparasitacions, xip d'identificació i esterilització.

En termes generals es realitza un contracte on es recull el compromís de l'adoptant a respectar i cobrir les necessitats de l'animal adoptat.

A continuació, en molts centres, no tots, s'estableix un seguiment per comprovar l'estat de salut del mateix, així com perquè el propietari pugui exposar les seves experiències. Així, per exemple, hi ha associacions que es reserven el dret a recuperar l'animal sense cap contraprestació si, a judici de la Junta Directiva de l'associació, no es mantingués en les condicions necessàries de tractament ni d'hàbitat o bé si l'adoptant no complís amb les obligacions que li imposa la legislació (identificació, cens, normes higièniques o d'hàbitat). Tot i això, cada associació té les seves pròpies lleis internes.

4.-Realitat vs Legislació

En els apartats anterior hem contemplat la legislació a la nostra comunitat autònoma i algunes pinzellades sobre el funcionament teòric de les protectores.

En aquest treball s'ha intentat acostar una mica la realitat en tot aquest àmbit, sobretot en el sanitari, que és el que més ens vincula com a professionals veterinaris. Per això s'han realitzat una sèrie d'entrevistes i enquestes pensant que és la millor forma d'exposar-nos a la realitat.

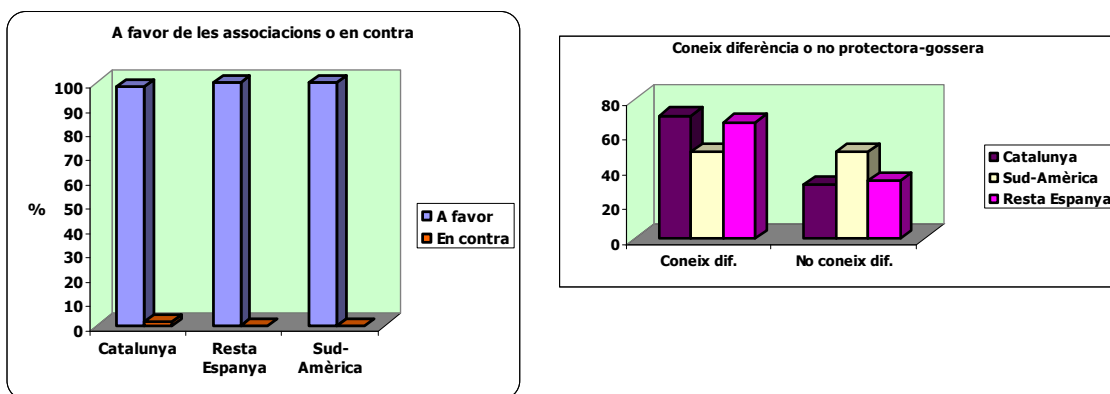
4.1.- Entrevista a la ciutadania:

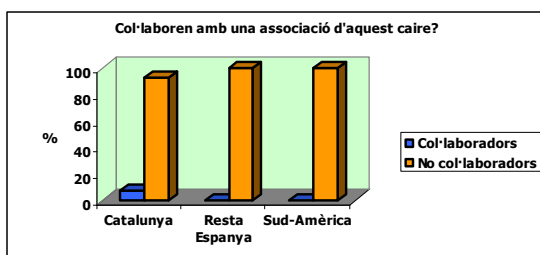
En primer lloc s'ha entrevistat a un sector variat de població (un total de 73 persones) per veure'n la seva opinió a través d'una enquesta ([annex 2](#)):

El nostre treball s'ha basat en la legislació vigent de Catalunya, pel que les enquestes han estat realitzades majoritàriament aquí, tot i això volíem realitzar un comparatiu amb altres llocs, pel que es van passar a persones de Sud-Amèrica (2) i d'altres llocs d'Espanya (3). Al ser tan minsa la participació de fora de Catalunya no hem volgut extreure conclusions dels altres llocs, tot i que els farem constar a les gràfiques.

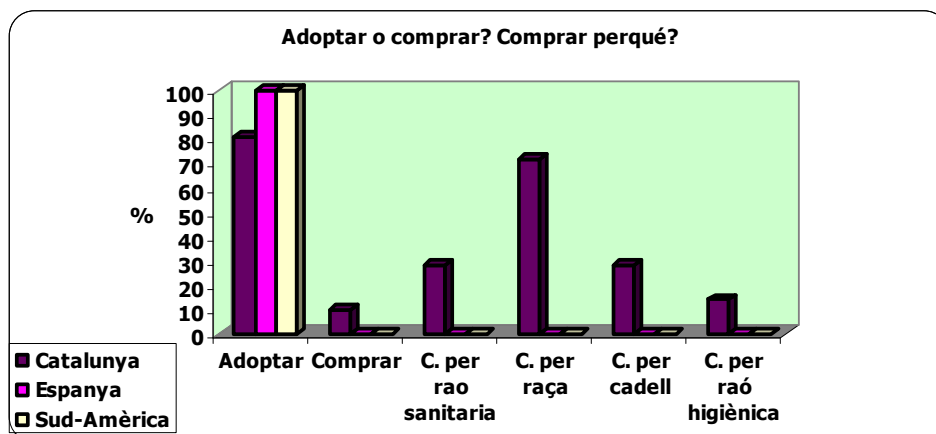
La majoria de la població que ha estat entrevistada està a favor de l'existència d'associacions protectores d'animals (98,5% vs 1.5%) i coneixen la diferència, en quan a vocabulari, de protectora i gossara (en aquest últim observem més variabilitat, 69.1% vs 30.9 a Catalunya i 66.7% vs 33.3 a la resta d'Espanya, quedant patent una manca d'informació sobre les funcions d'una i altra).

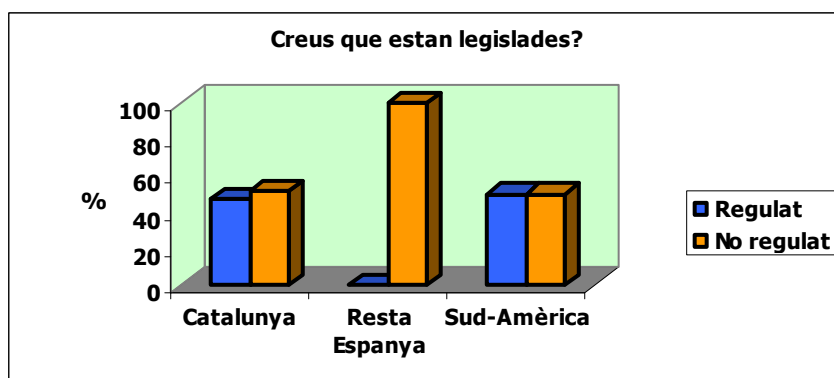

Tot i això la majoria dels enquestats no col·laboren de cap forma en cap tipus d'associació (7.35% que col·laboren vs 92.65 que no ho fan).

Els resultats sobre si es prefereix adoptar o comprar, són en un percentatge superior (80.9%) a favor de l'adopció (concordant amb aquest alt percentatge de persones a favor de les associacions). Dins les persones que prefereixen comprar majoritàriament és per poder obtenir animals de raça (71.4%), pel que s'observa una manca d'informació en la població al respecte, ja que hi ha moltes associacions, com seria el S.O.S Galgos que tenen només gossos d'una raça determinada. Seguit hi ve la raó sanitària (28.6%) i el fet de voler cadells (28.6%). Això ens ressalta que encara hi ha molta gent que pensa que un animal d'una protectora és un animal amb un estat de salut pobre. Finalment tenim un petit percentatge (14.3%) que prefereix comprar perquè creu que les protectores són un lloc brut amb pobres condicions higièniques (i suposem que de retruc reforça la compra per un estat de salut pobre de l'animal). Si fem la suma de percentatges no s'obté 100% però això és degut a que hi hagut diferents motius dins d'una mateixa enquesta.

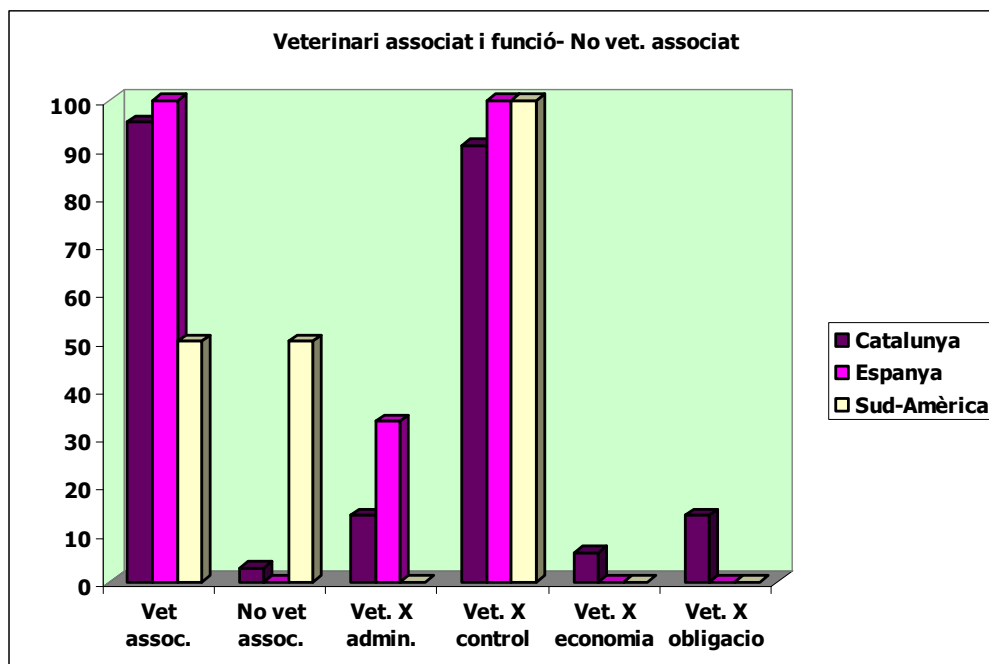

Si ens fixem en l'enquesta següent observarem que la majoria de la població pensa que no hi ha cap tipus de llei que reguli aquestes associacions (47.1% vs 52.9), fet totalment contrari al que és la realitat.

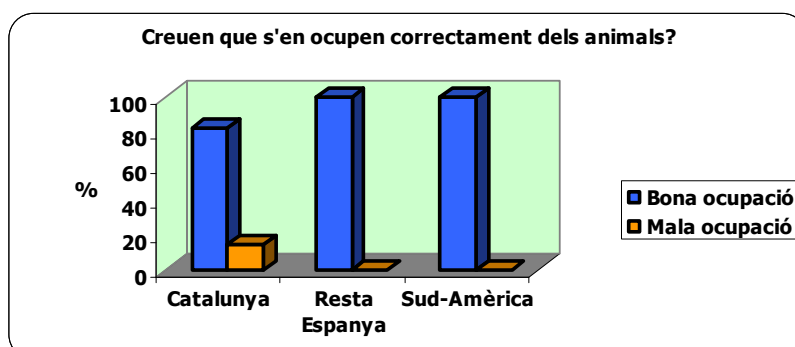

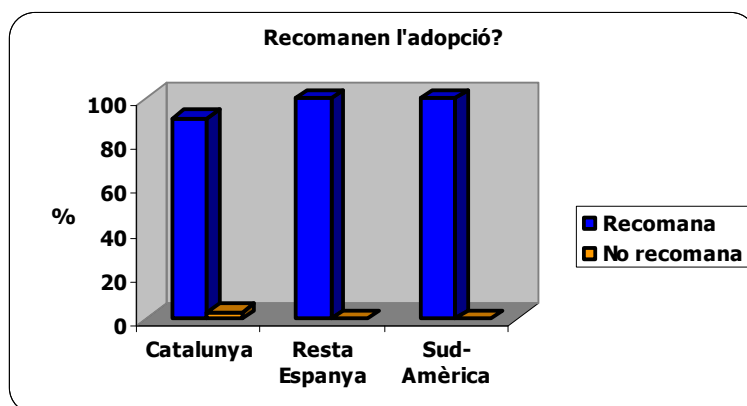
El gràfic que ve a continuació fa referència a l'opinió de la gent sobre si pensen que aquestes associacions han de tenir o no un veterinari associat, i, si li tenen per quin motiu. Observem que la majoria de la població pensa que sí precisen d'un veterinari (97.1% vs 2.9) i que hi són per tal de realitzar un control veterinari sobre els animals que estan en aquestes associacions (89.4%), cosa que sembla incoherent amb l'opinió del dèficit sanitari d'aquests (vist en gràfiques anteriors).

El segueix un petit percentatge de persones que pensen que hi són purament per temes administratius (13.6%) o bé per obligació (13.6%) o bé per incrementar la seva economia (6.1). Pel mateix motiu que abans, els percentatges corresponen a diferents opcions dins d'una mateixa enquesta.

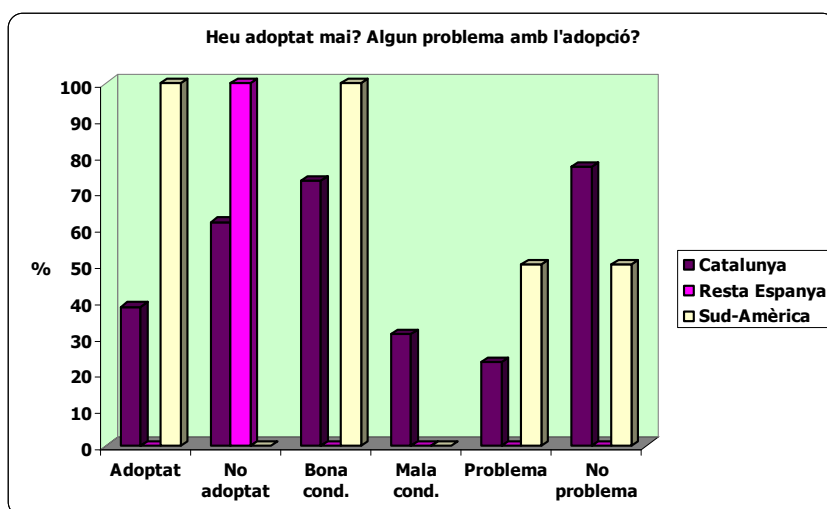
Quan es demana si es creu si s'ocupen correctament d'aquests animals a les associacions la majoria dels enquestats opinen que sí (83.8% vs 16.2%).

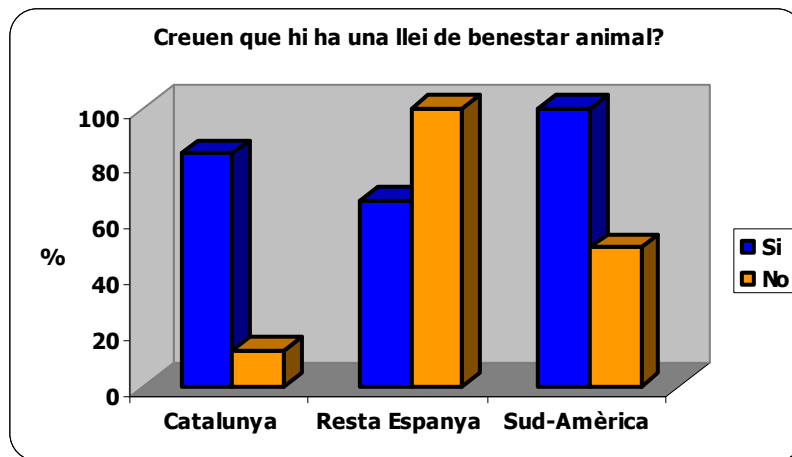

La majoria dels nostres enquestats recomana l'adopció tot i no haver adoptat mai cap animal (recomanacions de sí del 95.6% vs 4.4% mentre que tant sols hi ha un 38.2% dels enquestats que hagin adoptat).

Dels que sí han adoptat, observem que majoritàriament no han tingut cap problema amb l'animal relacionat amb el fet d'haver estat en aquesta associació (77% sense problemes) i les condicions en que es trobava eren òptimes (73%), on cal puntualitzar que majoritàriament les males condicions venen donades perquè ja els animals són duts així a la protectora, per maltractaments, per abandonaments,...

Referent al benestar animal observem que sí que sembla que la població sap que existeix una legislació al respecte en termes generals (83.3%) fet que xoca quan abans havien respost que no creien que les protectores estiguessin legislades. És a dir, se'n pot pensar que donen per fet que hi ha una llei de benestar animal però no que les protectores les apliquin (recordem que era aproximadament la meitat de la població enquestada).

En vistes de les gràfiques extretes de les enquestes concloem que la població en general està a favor d'aquestes associacions que sap que existeix una legislació de benestar animal amb uns drets i deures sobre aquests animals, pel que optarien per l'adopció però que no està segura de que les protectores estiguin legislades, doncs encara hi ha un cert percentatge de població que continua pensant que les associacions d'animals són un grup de persones que sense estar emparats per cap llei recullen els animals abandonats i els confinen en llocs amb condicions no massa bones i sense procurar massa per la salut d'aquests.

Aquesta, però és, a grans trets, la opinió de la població en termes generals sobre les associacions.

4.2.- Entrevista a Associacions Protectores:

Nosaltres, també hem volgut entrevistar varies associacions protectores per tal de saber-ne la seva opinió ([annex 3](#)). D'aquestes entrevistes (algunes informatitzades les adjuntem a l' [annex 4](#)) n'hem extret el següent (comparacions amb la [lleí de protecció animal a Catalunya](#)):

Recollida dels animals:

- Totes les associacions realitzen recollida pròpia i reben animals de propietaris (d'animals propis o trobats). Només una d'elles reb animals de la Policia Local.

Seguint la legislació (Llei 22/2003) comentada en apartats anteriors (i a la que ens referirem durant tots els nostres comentaris) veurem que a l'article 16 del Capítol 2, ens diu que aquesta tasca és feina de l'Ajuntament o, en cas que no sigui possible, es delegarà la responsabilitat a entitats supramunicipals sota control. Tot i així, els ajuntaments o les entitats poden cedir aquesta activitat a protectores d'animals. Per tant, podríem considerar que a les protectores se'ls hi concedeix aquest "poder", però el cert és que no es regeixen per cap tipus de llei ni se'ls és cedida aquesta tasca pel que ens han dit. Elles van a buscar els animals si fa falta per

voluntat pròpia, tot i que normalment els hi porten persones particulars. Per tant, qui incompleix la llei? Pensem que, tot i haver-hi legislació al respecte, si les associacions i persones amb bona voluntat no realitzessin aquesta tasca la majoria d'animals seguirien al carrer i/o carreteres.

A més, és important i de llei, que les persones que recullen i tenen cura dels animals han d'haver rebut un curs de cuidador/a per reglament, cosa que tampoc és compleix, tal i com comentarem més endavant.

Arribada d'animals:

- La majoria tenen llibres de registres d'entrada i sortida dels animals, tot i que no tots registrats de la forma que marca la normativa (per exemple, fitxes individuals).
- Tots estan registrats al Departament de Medi Ambient excepte una d'elles que ho té en curs.

El llibre de registres oficial ha de ser respectat, amb les entrades i sortides i les identificacions pertinents, cosa que en principi totes diuen fer i comentant a més, que els és de gran ajuda i utilitat per portar un seguiment dels animals dels que disposen. A més a més, les associacions han d'estar inscrites per llei al Registre del Departament de Medi Ambient per tal de poder ser Entitat Col·laboradora i poder optar a rebre ajudes destinades a activitats que s'hi duguin a terme, principalment pel tema adopcions, campanyes i esterilitzacions. Tot i així, casi cap de les associacions, tot i estar registrades, no reben ajudes, més que per les esterilitzacions.

- Totes disposen de veterinaris associats, la funció dels quals és:
 - Comprovar la identificació de l'animal (xip)
 - Revisió completa de l'arribada de l'animal.
 - Test de FeLV i FIV en gats i Leishmania en gossos (una dada curiosa és que una de les associacions diu tractar els gats positius a aquestes proves segons el cas...Personalment, no veiem factible aquest tractament ja que tota la colònia acabaria infectada).
 - Desparasitació externa i interna.
 - Vacunes
 - Tractament de problemes sorgits durant l'estada a la protectora.
 - Esterilització
- No totes les associacions realitzen els anteriors punts, essent els més freqüents: lectura de xip, revisió d'entrada i l'esterilització a l'arribada o com a clàusula per l'adopció.
- En cas de trobar alguna anomalia a l'arribada es realitza una quarantena (40 dies o inferior) en llocs en principi aïllats de la resta d'animals.

En quan a les funcions del veterinari no s'especifica per llei: tant sols diu que han de disposar d'un veterinari i garantir la salut dels animals i el seu benestar, sense especificar

que hagi de ser ell qui porti a terme les desparasitacions, vacunacions,... Els veterinaris que facin aquesta tasca, però, han de dur un arxiu amb la fitxa tècnica clínica dels animals que ha atès (i haurà d'estar a disposició de l'administració).

Per llei, els animals han de ser identificats, desparasitats, vacunats i esterilitzats si han assolit l'edat adulta per garantir les condicions sanitàries correctes.

Cal estar al cas que les administracions competents poden ordenar per raons de sanitat animal o de salut pública la vacunació o tractament obligatori de malalties dels animals.

Instal·lació de l'animal:

- Una de les associacions té cases d'acollida per aquells animals problemàtics o que necessiten una atenció especial.
- La resta d'elles, presenten colònies, box, recintes adequats,...
- Solen estar separats per espècie, sexe, tamany i edat.

El principal tema de les instal·lacions és disposar de mesures de seguretat per garantir la integritat física i psíquica dels animals i per tal que no s'escapin. Cap d'ells ens n'ha dit res, però assumim que si estan registrats en el Departament de la Generalitat tenen un mínim d'instal·lacions legals.

Si parlem de higiene, han de tenir unes condicions higiènic-sanitàries adequades a les necessitats dels animals, igual que adequades al seu benestar. I aquest fet és remarcable a les naus de quarantena, les quals a part d'estar per llei, han de comptar amb les condicions d'aïllament adequades.

En quan a com distribuir-los, només es demana complir la llei del benestar animal i anar amb compte amb les possibles baralles, remarcant que la majoria d'associacions ens parlen de separacions per mides, edats, espècie...assumint que és aquesta la intenció.

Estada de l'animal:

- A la majoria d'associacions hi ha una neteja diària i una desparasitació periòdica.
- Totes van a veure els animals cada dia i si els veuen malalts els porten al veterinari o el criden i el fan anar. Només una té un veterinari que va diàriament a les instal·lacions.
- Els animals reben una alimentació adequada, la qual sol ser a base de donatius de cases comercials o particulars, doncs no solen rebre subvencions per això.
- La majoria afirmen tractar els animals si tenen algun problema sanitari.

No hi ha especial menció a aquests punts, així que les protectores tenen barra lliure en com buscar-se el menjar, com distribuir-se les tasques,...sempre i quan compleixin la llei del benestar animal. És important vigilar que s'adaptin a la nova situació que li suposa el nou hàbitat i que no presenti problemes d'alimentació ni altres coses que li creïn danys, o, en aquest últim cas, la llei ordena prendre les mesures adequades a cada cas. Sembla doncs, que aquest fet es compleix en cada una de les associacions.

- No totes les associacions han respost a la pregunta de la limitació temporal d'estada, doncs és un tema que presenta controvèrsia. Els que ho han fet, diuen que no existeix tal temps però que tenen limitada l'entrada d'animals segons la disponibilitat d'espai (així, diuen donar preferència en els casos més complicats i urgents).

Per llei no pot haver una densitat d'animals molt elevada per evitar baralles i la propagació de malalties infeccioses contagioses. Per tant, des del nostre punt de vista, és un bon sistema que no acullin més animals per no sobrepassar els seus límits; tot i que no confiem 100% en que això es compleixi, algunes de les raons és el simple fet de que no hi ha altre lloc on posar els animals abandonats en moltes localitats que aquella associació en concret. A més a més, un tema en controvèrsia és el del sacrifici: està prohibit excepte per motius humanitaris i sanitaris establerts per reglament. Aquest fet fa augmentar considerablement la població en moltes de les protectores, essent així els problemes de densitat importants.

Sortida de l'animal:

- Totes les associacions donen als nous propietaris un contracte d'adopció, amb cartilla de vacunació i el compromís de que l'animal està sa.
- Aquest contracte d'adopció és una forma de certesa de que el propietari anirà a un veterinari (normalment a un associat a ella), comprometent-se a complir els requisits com esterilitzar, tractar bé l'animal,...
- Totes afirmen realitzar un seguiment dels animals un cop fora, tot i que són molt diversos els mètodes: via telefònica, via e-mail, visites,...
- Totes afirmen intervenir en el cas de que el nou propietari incompleixi les lleis de benestar i el contracte d'adopció.

Cal lliurar un document on constin les característiques i les necessitats higiènico-sanitàries, etològiques i de benestar de l'animal que s'adopta, a més d'un anàlisi de Leishmania, vacunes, desparasitacions, xip i esterilització. No sempre és així, doncs veiem que no a totes les associacions fan el test de Leishmania o no totes esterilitzen (en aquest cas en el document et fan firmar conforme ho faràs tu en un dels veterinaris associats). Aquest és un dels punts principals on la feina de veterinari hi està vinculada, però de nou, a la legislació no parla de si ho ha de realitzar un veterinari oficial (elegit) o qualsevol ho pot fer o inclòs els propis voluntaris de les protectores poden certificar que l'animal és lliure de malalties.

Campanyes i formació del personal:

- Moltes de les associacions afirmen realitzar campanyes per la sortida dels seus animals i per fomentar l'adopció, essent curiós que la majoria que ho realitzen són de fora de Catalunya (inclòs afirmen rebre subvencions amb aquesta finalitat).

- No hi ha formació del personal: la gent que hi treballa són voluntaris amb ganes i actitud, tot i que en una associació afirma fer cursos de formació inclús amb xerrades realitzades per veterinaris oficials.

Com ja hem comentat en els altres apartats el personal que hi treballa hauria d'haver fet un curs de cuidador/a amb els continguts establerts en funció del reglament. Això no és així, doncs el gran nombre de treballadors són voluntaris en la majoria de les associacions.

En quan a campanyes, no hi ha cap tipus de reglament, només es comenta que es poden rebre ajudes si estan registrats, però tot i estar-ho moltes d'elles no les reben.

4.3.- Entrevista a veterinaris:

Finalment, s'han entrevistat alguns veterinaris per contrastar la seva opinió en tot aquest tema ([annex 5](#)). Un cop llegides les 5 entrevistes en general observem que:

- 60% vinculats a associacions i 40% no. Els que no ho estan és per manca de temps o perquè creuen que la seva professió en gran part, consisteix en educar al propietari i aquest fet ja és una mena de vinculació en aquest món.
- Els que ho estan és per voluntat (66'7%) i perquè ha estat assignat com a tal (33'3%).
- Les seves actuacions (agafades en general) són:
- Les ja comentades en les associacions (vacunacions, desparasitacions,...)
- Guardar animals a la pròpia clínica i incentivar-ne l'adopció, fer córrer veus,...
- Revisions i tractaments de patologies sense cobrar
- Donatius
- 100% creuen necessari el vincle veterinari-protectores d'animals
- Cap d'elles asseguren coneixen la legislació, però sí creuen que aquesta no es compleix ja que hi ha una gran manca de recursos, comprensió ciutadana i de professionalitat en alguns casos.
- 80% creuen que s'ha d'actuar sobre tots els problemes sanitaris i un 20% d'ells pensa que s'ha de prioritzar a favor del col·lectiu i de la sanitat pública. Tot i això, tots creuen que no és com es realitza, si no que es fa el que es pot segons els recursos disponibles. Un d'ells, afirma que sí que s'actua sobre tots els problemes.
- Els punts febles de sanitat en aquestes associacions segons els veterinaris entrevistats són:
 - Instal·lacions deficientes
 - No realització de quarantenes
 - Falta de recursos econòmics
 - Dèficit en vacunacions i desparasitacions
 - Elevada densitat d'animals

- Poca professionalitat del personal i retard dels veterinaris en actuar
- Dèficit en control de Leishmaniosis

Fent una comparació de les respostes generals de les associacions i dels veterinaris observem certa discordança, per exemple: la majoria d'associacions afirmen realitzar test de FeLV/FIV i Leishmania, quan un dels punts febles que comenten els veterinaris és la falta de control de Leishmania (que nosaltres interpretem com a que surten molts gossos portadors d'aquesta malaltia, potser per la localització de les associacions o per tenir llocs amb aigua estancada...). Cal remarcar que la nova legislació que ha sortit al 2008 regula el fet de realitzar aquesta mena de tests, així com vacunar i desparasitar els animals de les associacions, però els veterinaris creuen que n'hi ha falta. Anteriorment, amb les associacions, hem parlat sobre la tasca del veterinari, el fet de que no està regulada per llei, simplement que cal mantenir els animals en bones condicions higienico-sanitàries, però no ens parla de quins requisits mínims s'han de complir, parla de l'esterilització, la vacunació i la desparasitació, però amb quins protocols (o freqüència)? els que digui un veterinari? Els que posi el col·legi de veterinaris? El que l'associació cregui?

La legislació comentada a l'anterior apartat sobre les instal·lacions, parla en termes generals de sanitat i benestar animal, però no diu quines són les adequades. Les associacions ens parlen de com les tenen muntades i la majoria tenen cura en separar per sexes, mides, tamany, essent un sistema adequat pel benestar d'aquests, però els veterinaris ens parlen de densitat. En opinió seva aquesta és elevada (cosa que comporta major transmissió de malalties, major predisposició a manca d'higiene, a baralles,...). Quina és la quantitat d'animals i quin espai s'hauria de disposar? És un dels buits que creiem que resta a la legislació, quina és la densitat d'animals adequada per mantenir unes bones condicions d'higiene, salut animal i salut pública? El problema principal, però no ens cau únicament en posar un número d'animals per m², sinó en el fet de no saber on col·locar els animals restants. Cal pensar que moltes de les associacions disposen de cases d'acollida, que no és més que persones disposades a tenir cura d'algun dels animals durant un període de temps més o menys llarg. Aquesta és una de les solucions que s'han trobat a aquest augment de densitat, però qui ajuda a aquestes persones? Qui els fa donatius o els dona subvencions perquè puguin seguir endavant?

Hem observat també, que la majoria de veterinaris fan referència a una manca de recursos econòmics evident i molta de la seva ajuda va encaminada en aquest sentit: donatius, visites gratuïtes, etc. En la nostra opinió, moltes deficiències podrien ser arreglades si es disposés dels recursos econòmics necessaris.

5.- Conclusions i reflexions

La realització d'aquest treball tenia com a finalitat parlar sobre el tema sanitari en les protectores, que és el tema que més ens vincula amb la nostra professió, però a mida de llegir normatives i respostes a les entrevistes (sabem que en són poques, però moltes de les associacions no van contestar als nostres e-mails) no hem pogut evitar veure més dèficits o buits en ella i sobretot observar, per part de veterinaris i els propis voluntaris de les protectores que hi ha un buit econòmic molt gran, pel que hem anat observant dèficits i buits tant en la legislació, com en la formació i conscienciació de les persones. Durant el treball hem intentant destacar tots aquests dèficits observats, ja sigui amb comentaris o amb preguntes sense resposta.

Sobre el tema sanitari ens hem adonat (almenys amb les associacions amb les que hem parlat) que és té bastant en compte, hi ha una revisió diària de les instal·lacions (neteja, acondicionament,...) i dels animals (assumim que és una revisió externa i realitzada pels propis voluntaris, però no treu que es fixin en si hi ha o no algun tipus de problema). L'alimentació sembla també, que dins el que poden està cuidada i els animals reben els nutrients necessaris. Seria més aviat el tema de patologies el que sembla estar més descuidat, les desparasitacions no sempre es realitzen i no sempre en el temps adequat (algunes associacions ho realitzen un cop a l'any), les vacunacions sembla que tampoc estiguin molt implantades, etc. Des del nostre punt de vista, és una causa econòmica. Tots aquests sistemes de profilaxis són cars i les subvencions que es reben són minses. Aquí és on els veterinaris intervenen realitzant donatius o realitzant la seva feina a preus molt més barats, no sempre però, hi ha veterinaris disposats i és per això que creiem que moltes associacions tenen aquest tema pendent.

Val a dir, que tan les enquestes com les entrevistes han estat realitzades a persones de Catalunya i de fora, pensant que les condicions haurien de ser similars, ens vam adonar, però que a Catalunya tots els requeriments tant de formació com de sanitat (quarantenes, vacunacions, etc.) semblava que tot just s'estiguessin implantant. No n'eren deficients, però tampoc estava instaurat del tot: per exemple, es presentava quarantena, però no de quaranta dies o hi havia personal, però sense cap tipus de formació (amb ganes i motivació n'hi havia prou). Les associacions que vam entrevistar de fora de Catalunya (Madrid, Albacete) presentaven millor organització, tenien una formació de personal preestablerta (no sabem si dels propis integrants de l'associació o forana, però n'hi havia), el tema instal·lacions ens el presentaven de millor forma estructurada (quan a Catalunya moltes de les explicacions eren més vagues: "si...gàbies de 2 gossos més o menys de la mateixa mida", "tenen boxes que poden sortir a l'exterior, estan més o menys per sexes..."). Tenim present que el nombre d'entrevistes realitzades no és un nombre significatiu pel que no es pot generalitzar ni extrapolar, però aquesta ha estat una de les impressions que n'hem extret, sense definir si és

millor o pitjor, simplement que potser aquí Catalunya pels motius que sigui aquest tema sembla que estigui més aparcat que en altres comunitats de l'Estat Espanyol.

La legislació referent a la protecció dels animals a Catalunya presenta un capítol snecer sobre l'abandonament, la pèrdua i la recollida dels animals (capítol II) tal i com s'ha comentat i analitzat en l'apartat de les associacions i anteriors i l'article 23 fa referència a les instal·lacions per el manteniment dels animals, cap capítol ni article, però fa referència a la sanitat dels centres que recullen els animals abandonats o perduts ni tampoc sobre l'assistència que han de rebre ni qui se n'ha de fer càrrec ni amb quins medis. Així doncs, són els veterinaris qui han de respondre sobre aquests animals sanitàriament? Són els voluntaris que han de fer-se'n càrrec i posar-hi recursos econòmics propis o buscar "cases d'acollida"? I la formació de la que es parla que s'ha de rebre, qui l'ha de donar? I qui la subvenciona? Són moltes les preguntes que queden sense resposta i que ocasionen buits en aquestes normatives encara joves i poc formades. Esperem que, en un futur, la població estigui més conscienciada i s'hagi pogut instaurar algun sistema que ompli els dèficits actualment vigents. Pensem que si s'actués d'una forma més homogènia i es disposés dels recursos econòmics necessaris per tal de donar una atenció més adequada, la població no dubtaria tant sobre els animals que estan en aquestes associacions i l'adopció seria més senzilla.

No cal oblidar, però, que l'existència d'aquestes associacions és deguda a la violació de la Declaració universal dels drets dels animals i a Catalunya, exactament al títol I de la llei 22/2003 de 4 de juliol de protecció els animals.

Com a apunt final comentarem que vam rebre una entrevista d'una associació d'Argentina, de la ciutat Tres Arroyos que a més de la entrevista ens va passar informació i fotos varies. No l'hem afegit a la resta de comentaris ja que creiem que són unes altres les condicions i les prioritats d'aquests països, però si creiem que està bé donar-hi un cop d'ull i veure, que no només aquí disposem d'aquestes associacions i que realment, els problemes que ens trobem aquí no difereixen massa dels que hi ha allà. Tot i que sobta, per exemple, que no sigui un veterinari qui realitzi les inspeccions dels animals, sinó un metge i que no siguin partidaris de la implantació d'un xip (des del nostre punt de vista és un sistema bastant bo per saber d'on prové un animal i retornar-lo en cas de pèrdua, ja que no sempre els animals estan sols per abandonament). [Annex 6](#).

Agraïments

Volem donar les gràcies a totes aquelles associacions i veterinaris que van rebre els nostres mails i van contestar-los, perden uns minuts per nosaltres. També a totes aquelles persones que van contestar-nos, enviar-nos i van fer reenviaments de la nostra enquesta i a tots aquells que ens van contestar de veu o escrivint.

En resum, a tots aquells que han participat en l'elaboració d'aquest treball.

Moltíssimes gràcies!!

Finalment voldríem comentar que aquest treball ha estat realitzat per Laia Salla i Imma Pinsach a parts iguals. La feina s'ha repartit equitativament i els comentaris subjectius i conclusions han estat parlades i comentades abans no s'han escrit. Deixant així per escrit que acceptem la mateixa nota d'aquest treball.

Annex 1: Declaració Universal dels Drets dels Animals

Aquesta declaració va ser adoptada per la Lliga Internacional dels Drets dels Animals. Al 1977. El 15 d'Octubre de 1978 va ser aprovada per la ONU i per la UNESCO.

Considerant que tot animal posseeix drets i que el desconeixement i despreci d'aquests drets han conduït i ho segueixen fent a l'home a cometre crims contra la naturalesa i els animals, es proclama el següent:

Article N°1:

Tots els animals neixen iguals davant la vida i tenen els mateixos drets a l'existència.

Article N°2:

- a) Tot animal té dret al respecte.
- b) L'home, com a espècie animal que és, no es pot atribuir el dret d'exterminar als altres animals o d'explotar-los, violant aquest dret. Té l'obligació de posar els seus coneixements al servei dels animals.
- c) Tots els animals tenen dret a l'atenció, als cuidats i a la protecció de l'home.

Article N°3:

- a) Cap animal serà sotmés a maltractaments ni a actes cruels.
- b) Si és necessària la mort d'un animal, haurà de ser instantània, indolora i no generadora de angustia.

Article N°4:

- a) Tot animal que pertany a una espècie salvatge té dret a viure en llibertat en el seu propi ambient natural, terrestre, aeri o aquàtic, i a reproduir-se.
- b) Tota privació de llibertat, inclús aquella que tingui fins educatius, és contrària a aquest dret.

Article N°5:

- a) Tot animal que pertany a una espècie que visqui tradicionalment a l'entorn de l'home té dret a viure i créixer al ritme i a les condicions de vida i de llibertat pròpies de la seva espècie.
- b) Tota modificació d'aquest ritme o d'aquestes condicions imposada per l'home amb fins mercantils és contrària a aquest dret.

Article N°6:

- a) Tot animal que l'home hagi escollit com a company té dret a que la duració de la seva vida sigui conforme la longevitat natural.

b) L'abandonament d'un animal és un acte cruel i degradant.

Article N°7:

Tot animal de treball té dret a una limitació raonable del temps i intensitat del treball, a una alimentació reparadora i al repós.

Article N°8:

- a) L'experimentació animal que impliqui un patiment físic o psicològic és incompatible amb els drets de l'animal, tant si es tracta d'experiments mèdics, científics, comercials, com altres formes d'experimentació.
- b) Les tècniques alternatives han de ser utilitzades i desenvolupades.

Article N°9:

Quan un animal és criat per l'alimentació ha de ser nutrit, instal·lat i transportat, així com sacrificiat, sense que això resulti per ell un motiu d'ansietat o dolor.

Article N°10:

- a) Cap animal ha de ser explotat per "Espacimient" de l'home.
- b) Les exhibicions d'animals i espectacles que serveixin d'animals són incompatibles amb la dignitat animal.

Article N°11:

Tot acte que impliqui la mort d'un animal sense necessitat és un biocidi, és a dir, un crim contra la vida.

Article N°12:

- a) Tot acte que impliqui la mort d'un gran nombre d'animals salvatges és un genocidi, és a dir, un crim contra l'espècie.
- b) La contaminació i destrucció de l'ambient natural condueixen a genocidi.

Article N°13:

- a) Un animal mort ha de ser tractat amb respecte.

- b) Les escenes de violència, en les quals els animals són víctimes, han de ser prohibides en el cine i televisió, excepte si elles tenen com a finalitat donar mostre dels atemptats contra els drets dels animals.

Article Nº14:

- a) Els organismes de protecció i salvaguarda dels animals han de ser representats a nivell governamental.
- b) Els drets dels animals han de ser defensats per la llei, com ho són els drets humans.

Annex 2: Enquesta a la ciutadania

- 1.- Esteu a favor de les associacions protectores d'animals? Si No
- 2.- Coneixeu quina és la diferència entre protectores i gosses? Si No
- 3.- Sabeu que existeix una llei sobre benestar animal i protecció d'aquests? Si No
- 4.- Preferiu comprar a adoptar: Si No

En el cas de dir que si, la raó és:

- Major garantia sanitària
- Perquè vull una raça concreta
- Perquè vull un cadell
- Per raons higièniques (pensar que les protectores són llocs bruts)

- 5.- Sou col·laboradors i/o socis d'alguna associació d'aquest tipus: Si No
- 6.- Creieu que aquestes associacions tenen un veterinari associat? Si No

En el cas que sigui afirmatiu. Creieu que hi és per:

- Temes administratius (i en realitat no hi fa res) i/o legals
- Controls dels animals, i per tant tema sanitari
- Per guanyar diners en un futur en la seva clínica
- Per obligació

- 7.- Creieu que les persones que estan en aquestes associacions s'ocupen dels animals adequadament? Si No
- 8.- Sabeu si estan regulades per alguna legislació? Si No
- 9.- Heu adoptat mai algun animal? Si No

En el cas afirmatiu:

Creieu que estava en condicions òptimes? Si No

Heu tingut algun tipus de problema amb ell secundari a haver estat en la protectora? Si No

- 10.- Recomanaríeu l'adopció? Si No

Annex 3: Entrevistes a associacions protectores d'animals

Arribada nou animal

- 1.- Disposeu de llibre de registre? El porteu al dia? Penseu que té alguna utilitat?
- 2.- Esteu registrats en el Departament de Medi Ambient?
- 3.- Teniu un veterinari associat oficial en la vostra associació?
- 4.- Com realitzeu la recollida dels animals abandonats? (aneu a buscar-los, us els porten, període d'espera per tal que el reclamin?...)
- 5.- Actuació davant l'arribada d'un nou animal (inspecció veterinària?, lectura de xip? Si es detecta alguna anomalia es realitza alguna quarentena?...)
- 6.- Organització/instal·lacions (gàbies, grups,...)

Estada a la protectora

- 7.- Es realitza algun control sanitari periòdic? (vacunacions, revisions, desparasitacions,...)
- 8.- Com es distribueixen les tasques de cuida dels animals? S'ha rebut alguna formació?
- 9.- Alimentació dels animals (algun criteri?, subvencions?,.....)
- 10.- Si durant l'estada sorgeix algun tipus de problema sanitari i/o de comportament què es fa?
- 11.- Existeix alguna limitació temporal d'estada?
 - Si. Què es fa en sobrepassar-se?
 - No. Com es fa pels nouvinguts en qüestió d'espai? (cases d'acollida?,...)

Sortida dels animals

- 12.- Es realitza algun tipus de campanya? (esterilització, adopcions, sensibilització dels ciutadans,...) Si/No i perquè. Rebeu ajudes per fomentar l'adopció i mantenir les instal·lacions?
- 13.- Quina és la documentació que s'entrega en els nous propietaris? (xip, garantia sanitària, vacunes,...)
- 14.- Realitzeu algun tipus de seguiment de l'animal?
- 15.- En el cas que el nou propietari no actuï segons el benestar de l'animal intervéni d'alguna forma?

Annex 4: Respostes d'algunes de les associacions protectores via e-mail

(3/5 comentades)

Entrevistes a associacions protectores d'animals

1.)

Arribada nou animal

1.- Disposeu de llibre de registre? El porteu al dia? Penseu que té alguna utilitat?

Sí, el que fem servir son fitxes de registre. És a dir, a cada gat que entra se li fa una fitxa amb unes dades bàsiques, per tal de poder fer-hi el seguiment, com és la data d'entrada, l'estat de l'animal, edat aproximada, lloc de procedència, color, sexe, si està o no esterilitzat, si duu xip, estat de salut general, etc.

Per a nosaltres te molta utilitat perquè així podem dur un control dels animals que entren i surten, per epoques...a cada gat que entra se li fa a mes a mes una fitxa amb les dades, d'in prove tipologia (abandonament, deixat per l'amo, trobat) el lloc, l a data d'entrada, i el que se li ha fet i el que hi ha pendent (esterilitzacio,test...) comportament, estat de salut general...

2.- Esteu registrats en el Departament de Medi Ambient?

Estem preparant tots els papers per a fer-ho a principis d'any, en quan tinguem la memòria d'activitats.

3.- Teniu un veterinari associat oficial en la vostra associació?

Sí, n'hi ha alguns que col·laboren amb les entitats proteccionistes, però es ben cert que la majoria no estan gens sensibilitzats amb el tema, la qual cosa ens dificulta molt la tasca.

Seria important que es conscienciessin de la importància de la seva col·laboració, del que suposaria per poder treballar més i millor. Si cadascun d'ells es decidís a col·laborar ni que fos un cop a la setmana o unes hores o amb una entitat avançaríem molt. Són vitals per poder seguir endavant amb la tasca i si tinguéssim el seu recolzament a mode general (es a dir, que no fossin una minoria els veterinaris compromesos am els nostres objectius) avançaríem ràpid i milloraríem la situació dels animals que malviuen als carrers i dels abandonats.

4.- Com realitzeu la recollida dels animals abandonats? (aneu a buscar-los, us els porten, període d'espera per tal que el reclamin?...)

Normalment es fan des de rescats programats, es a dir emplaçaments amb un número elevat de felins que cal retirar d'allà (empreses, restaurants...) o bé que cal esterilitzar i tornar a deixar allà (cas de patis d'illa interiors). En aquests casos programem el rescat, i coordinem la disponibilitat de voluntaris, veterinaris, cotxes, etc.

Per altra banda existeixen freqüents abandonaments a les diferents colònies que gestionem, on llença'n, literalment, els gats o bé els abandonen dins de transportins.

També hi ha els SOS d'aquelles persones que amb milers d'excuses (al·lèrgies, embarassos, viatges, etc) s'adrecen a nosaltres per deixar els seus animals. Sovint inclús amb l'amenaça de 'llençar-los' al carrer si nosaltres no ens fem càrrec de la seva 'mascota' de manera que moltes vegades hem d'atendre aquest tipus de Sos perquè sinó abandonen l'animal al carrer i el procés es encara mes complex i dolorós, sobretot per l'animal.

Finalment, també ens avisen des de diferents estaments tan públics com privats per tal que passem a recollir els felins que es troben abandonats o que cal retirar o esterilitzar i retornar...

5.- Actuació davant l'arribada d'un nou animal (inspecció veterinària?, lectura de xip? Si es detecta alguna anomalia es realitza alguna quarentena?...)

Quan arriba un nou felí, primer passa pel veterinari i es comprova la presència del xip. Lamentablement no em trobat cap amb xip, en els gats es una pràctica poc estesa.

Es fa una revisió general, (orelles, boca...estat general) si no hi ha cap problema de salut se'l esterilitza, es testa de Felv i Fiv, i es desparasita interna i externament.

En funció de les seves característiques va a una colònia (normalment la introducció en una colònia tancada es fa passats uns dies del post operator, per veure que el gat esta estable) o a una casa d'acollida temporal mentre espera per a ser adoptat per una família responsable.

En cas de detectar-hi alguna anomalia, el posem en quarantena. Aquesta no sempre és de 40 dies per manca d'instal·lacions i mitjans disponibles.

Depèn de la situació (si estan previstos rescats, o es un gat abandonat de casa, etc.) es fa d'una manera o altre.

En casos de gats positius de Felv o Fiv, cada situació es tractada específicament.

6.- Organització/instal·lacions (gàbies, grups,...)

Depèn de si parlem de colònies de carrer, de refugi, o de pis d'acollida. Però bàsicament disposem de box, i de separacions en funció del seu estat de salut.

Si son cadells, adults que necessiten atenció especial, o no es porten bé amb d'altres gats, van directament a cases d'acollida.

Estada a la protectora

7.- Es realitza algun control sanitari periòdic? (vacunacions, revisions, desparasitacions,...)

Sempre hi ha un control veterinari, i sanitari. Cada dia hi va un equip de 2 voluntaris a cada colònia per a realitzar la neteja de l'espai dels sorral, el control dels felins, el canvi o reposició de menjar i aigua, acondicionament dels aixoplucs i estona de joc per mirar de socialitzar els animals.

8.- Com es distribueixen les tasques de cuida dels animals? S'ha rebut alguna formació?

Va en funció de les competències, disponibilitat i interessos personals del voluntari. Hi ha qui serveix més per fer neteja, qui per medicar... en principi com ja he comentat va un equip de dues persones i el cap de setmana acostuma a ser més nombrós i a fer-se neteja a fons de tots els espais, donat que hi dediquem tot el dia. Els nous voluntaris son ensenyats per la cap de voluntaris.

Actualment estem programant una sèrie de xerrades formatives pels voluntaris, ens interrelacionem mitjançant un foro on hi tenim 'penjats' els protocols i/o consells pràctics, disposem de pissarres als emplaçaments on tenim gats on posem les notes d'avís pel proper dia, quan vingui el següent voluntari, a banda de fer cada dia un 'raport' al foro del que hi ha, si es detecta un gat refredat, empiocat, o hi ha millores en el comportament d'algun gat considerat com a feréstec.

Tenim el manual de benvinguda del voluntari, així com el d'adopcions i ara estem preparant un manual didàctic juntament amb una xerrada de formació del voluntariat a nivell pràctic. Dins el cicle de formació s'ha començat amb una xerrada sobre Immunodeficiència, leucèmia i PIF, i consells pràctics pels voluntaris que atenem animals amb aquestes característiques. Properament organitzarem una xerrada d'etologia a càrrec de l'Educador de Gats, que ens ajuda sovint en temes de comportament felí, adaptacions de gats adoptats a les noves llars, etc. Més endavant també tenim programades una xerrada sobre teràpies naturals, i una altra sobre paràsits en els felins.

Conjuntament amb la Fundació Silvestre membre també de la Plataforma Gatera JA! de la que en som integrants, juntament amb 13 entitats més del món proteccionista de Barcelona (tals com Fundació Altarriba, Fundació Silvestre, FAADA, Libera, SOS Gats, Animals sense sostre, Gats Urbans, Entre Gats i Altres Bèsties) fa 1 mes varem fer una xerrada a càrrec de l'Albert Lloret sobre Toxoplasmosi i abandonament d'animals. Aquí teniu el bloc de la Plataforma:

<http://blogplataformagateraia.blogspot.com/>

I aquí el de l' Ass. El Jardinet dels Gats, on trobareu tota la informació relacionada a com treballem: hi ha vídeos de rescats, informació sobre les xerrades, reculls de premsa, etc. Penso que us poden servir per il·lustrar el treball.

<http://eljardinetdelsgats.wordpress.com/>

9.- Alimentació dels animals (algun criteri?, subvencions?,.....)

Amb el tema de la alimentació dels felins tenim una companya que es la encarregada d'analitzar les composicions dels pinsos, per tal de trobar fórmules equilibrades. No es mira tant el preu com la composició. Es mesuren valors de la composició, que els ingredients base no siguin blat o soja perquè als gats els provoquen problemes de digestió.

Tenim cura de que no es barregin carn i peix perquè en molts casos donen problemes d'al·lèrgia.

Tampoc fem ús de pinso que continguin BHT, un conservant químic que ataca al sistema immunitari del gat provocant-li al·lèrgies i problemes al fetge...

Per suposat, intentem evitar les marques que experimenten amb animals.

De vegades no podem ser tan exigents com ens agradaria per manca de recursos i tirem molt de donatius de grans marques que acostumem a distribuir sobretot en colònies obertes. Les subvencions que s'atorguen als Districtes per norma general només contemplen esterilitzacions, no contemplen l'alimentació dels felins, visites veterinàries, desparasitacions, ni tans sols els tests bàsics.

10.- Si durant l'estada sorgeix algun tipus de problema sanitari i/o de comportament què es fa?
Si és un problema de comportament a banda d'aïllar al gat o separar-lo de l'entorn que li provoca el problema, l'etòleg ens ajuda molt en aquests casos. Sempre s'avisava a les 2 persones responsables de manera immediata i els voluntaris actuen en funció

de sentit comú o sota les indicacions dels responsables, en funció de la situació que es dona. En casos sanitaris o bé fem venir al veterinari o bé traslladem al gat a la clínica.

11.- Existeix alguna limitació temporal d'estada?

Intentem que els felins estiguin el mínim temps possible, però depèn molt de on vénen. És a dir, quan es fan rescats en edificis per enderrocar o espais en obres acostumen a ser gats adults assilvestrats, i per tant la seva adopció és molt complexa. Tot i que tenim un projecte de Cases Rurals per tal que aquest tipus de felins puguin tenir una qualitat de vida, no sempre és possible i per tant cohabiten en les colònies.

En el cas dels gats mansos tenim un ritme d'unes 10 adopcions al mes i per tant s'hi estan relativament poc temps. El temps d'estada s'allarga només en aquells casos en què han de ser donats en adopció junts, o tenen immunodeficiència i per tant normalment son adoptats per famílies que ja en tenen un amb aquestes característiques.

- Si. Què es fa en sobrepassar-se?

S'intenta donar prioritat d'adopció a aquells que porten més temps.

- No. Com es fa pels nouvinguts en qüestió d'espai? (cases d'acollida?,...)

Els nouvinguts de casa, van a cases d'acollida.

Sortida dels animals

12.- Es realitza algun tipus de campanya? (esterilització, adopcions, sensibilització dels ciutadans,...) Si/No i perquè. Rebeu ajudes per fomentar l'adopció i mantenir les instal·lacions?

Sí. Tenim una dissenyadora que ens va fer el logo de l'entitat, i a partir d'aquí varem fer xapes i imans de nevera amb el lema ADOPTA, també samarretes i bosses. Per altra banda, voluntaris de professió dissenyadors ens varen fer els pòsters per fer difusió d'adopcions de gats petits, de gats adults, per demanar voluntaris, per donatius de menjar i mantes, i ara estem preparant les campanyes d'esterilització i sensibilització general.

No rebem ajuts per aquest tipus de tasca. L'any vinent esperem que surtin subvencions a les que puguem optar i poder finançar la despesa. Per esterilitzar es dona als districtes una partida de 12.000€.

13.- Quina és la documentació que s'entrega en els nous propietaris? (xip, garantia sanitària, vacunes,...)

Normalment es dona el manual de l'adoptant i es fa signar un contracte d'adopció on s'especifica els tractaments i /o temes referents al gat (desparasitacions, com data d'esterilització, resultat dels test, si te o no les vacunes, característiques de caràcter, comportament, jocs, menjar, l'edat, les característiques físiques...) i es recomana que el portin a un dels veterinaris que col·laboren amb nosaltres a fer-li una revisió rutinària, on li faran la cartilla.

En alguns casos posem el xip, en d'altres no per manca de subvencions per poder fer-ho i s'aconsella al nou adoptant que ho faci.

14.- Realitzeu algun tipus de seguiment de l'animal?

Sí. La signatura del contracte implica fer el seguiment de l'animal, mitjançant visites a la nova llar, trucades, mails, etc. Normalment són els propis adoptants qui ens fan arribar fotos i notícies dels gats a través d'un apartat creat específicament per a ells al Foro que es diu Petjades.

15.- En el cas que el nou propietari no actuï segons el benestar de l'animal interveu d'alguna forma?

Sí, contundentment: retirem l'animal. Afortunadament només em tingut dos casos així i després de corroborar-ho els hem retirat. En un dels casos l'adoptant després de passats 6 mesos i haver signat el contracte es negava a esterilitzar el gat perquè, segons deia, era "feliç al terrat amb les gates", amb lo qual varem haver d'actuar i retirar l'animal després d'haver parlat en moltes ocasions.

2.)

Llegada de un nuevo animal

1.- ¿Disponen de libro de registro? ¿Lo lleváis al día? ¿Pensáis que tiene alguna utilidad?

Sí, disponemos de un libro de registro de entradas y otro de salidas. Se actualizan inmediatamente al entrar el animal al albergue o en el momento de la adopción.

Esto tiene mucha utilidad. Podemos saber el número de animales que hay en cada momento o cuando se adoptó un animal en concreto con solo mirar los libros de registro. También permite crear estadísticas del número de abandonos y adopciones mensuales y anuales o saber cual es la causa más frecuente de abandono. Y también puedes tener el seguimiento de los animales dados en adopción porque tenemos registrados los datos del nuevo propietario.

2.- ¿Están registrados oficialmente?

Estamos registrados como núcleo zoológico y como asociación oficialmente.

3.- ¿Tenéis un veterinario asociado oficial en vuestra organización?

Para sacar fondos para los animales abandonados la asociación tiene una clínica veterinaria propia. Así que entre el albergue y la clínica, la asociación tiene 5 veterinarios y 2 auxiliares de veterinario.

4.- ¿Cómo realizáis la recogida de animales en vuestra localidad? (vais a buscarlo, os los traen, período de espera para reclamar?...)

Los animales llegan de diferentes formas. Algunos son entregados por el dueño o abandonados en la puerta del albergue. Otros son recogidos por el servicio de recogida de la asociación o encontrados por voluntarios de la misma. En ocasiones los ciudadanos los encuentran abandonados en la calle y los llevan a nuestro albergue y otras son la policía o guardia civil quienes los llevan.

En el caso de animales encontrados hay un periodo de 20 días de espera para que el dueño lo reclame. En el caso de animales llevados por el dueño no hay periodo de espera. En ese mismo momento pasa a ser "propiedad" de la protectora y podemos darlo en adopción.

5.- ¿Actuación ante la llegada de un nuevo animal? (inspección veterinaria, lectura de chip? Si se detecta alguna anomalía se realiza alguna cuarentena?...)

Cuando entra un animal nuevo se le hace un procedimiento veterinario establecido. Primero se le pasa el lector de microchip por si tuviera dueño y estuviera perdido.

Después se le vacuna y se le desparasita. Se comprueba que tenga buena salud, que esté en el peso ideal, que no tenga heridas o cualquier enfermedad.

Si presentara alguna anomalía, enfermedad o problemas de comportamiento se dejaría en cuarentena separado al resto de animales y recibiría atención veterinaria y humana necesaria,

ya sea fármacos, cirugía, comida extra para animales muy delgados, cariño o atención especial por problemas psíquicos. Pasados los 20 días de reclamación en caso de animal extraviado, se procede a implantarle microchip y esterilizarlo.

6.- Organización/ instalaciones (jaulas, grupos,...)

El albergue está dividido en 17 módulos cementados, 15 patios de tierra, 22 módulos individuales de aislamiento y 5 módulos cementados para gatos.

Tenemos a los gatos separados de los perros y divididos a su vez en tamaños, sexos (están todos esterilizados, se separan por dominancia entre machos), comportamiento, edad y en ocasiones se presta atención al comportamiento de ciertas razas.

Estada en la protectora

7.- ¿Se realiza algún control sanitario periódico? (vacunaciones, revisiones, desparasitaciones,...)

Todo el albergue es desparasitado cada 6 meses aproximadamente y se les vacuna una vez al año.

Tienen control veterinario diario y los enfermos son medicados o curados a diario por el veterinario.

8.- ¿Cómo se distribuyen las tareas de cuidado de los animales? ¿Se ha recibido alguna formación?

Los voluntarios emprenden muchas tareas diferentes. Todos aportan un poco a cada tarea pero en general en el albergue nos distribuimos las tareas separándolas en limpieza de módulos, de patios, de gatos, individuales, etc. medicar, dar de comer, sacar a pasear, etc. Cada uno hace lo que mejor se le da o de lo que más entiende.

Para colaborar de voluntario no es necesario ninguna formación, son "aficionados", aunque entre los voluntarios hemos tenido adiestradores caninos, auxiliares de veterinaria, guías caninos de la policía, veterinarios, y gente con cursos sobre manejo y bienestar animal.

9.- Alimentación de los animales (algún criterio?, subvenciones?,.....)

Los animales son alimentados a base de pienso seco preparado para perros y gatos y a algunos de ellos, como cachorros, ancianos, enfermos, anoréxicos, etc. se les da comida de bote para animales como extra. Algunas veces se les da pollo cocido o pescado a los gatos siempre teniendo cuidado de que esto no les suponga un trastorno gastrointestinal y les produzca diarreas.

Actualmente tenemos un convenio con la Diputación de Albacete, la cual nos da una ayuda anual, pero nuestra principal fuente de ingresos son los socios con sus cuotas mensuales y los beneficios obtenidos por nuestra clínica veterinaria. También obtenemos dinero de las donaciones que hace la gente o a través de campañas, conciertos, mesas informativos, tenderetes, stand en la feria de Albacete, venta de artículos, etc. que la protectora organiza.

10.- Si durante la estada surge algún tipo de problema sanitario y/o de comportamiento ¿qué se hace?

Indudablemente estos problemas son tratados de la debida manera.

Los problemas sanitarios son tratados diariamente por los veterinarios, que velan por su bienestar y recuperación. En los problemas de comportamiento es donde entran en juego los trabajadores que pasan todo el día con los animales y los voluntarios. Se les proporciona atención dependiendo de su problema. Si es un animal muy agresivo, normalmente se le separa en un módulo separado para seguridad del resto de los animales y se trata su agresividad. Otro tipo de terapia más usual en el albergue es para los animales insociables o tímidos, ya que llegan muchos que han sido maltratados o que han entrado en una profunda depresión por la separación de su dueño. A estos hay que tratarles con mucha psicología y ayudarles a integrarse en una manada de perros normalmente formada por unos 12 perros que le ayuden a salir de sus problemas.

Para estos últimos, la terapia pasa desde ejercicios de confianza con comida, a paseos por el campo fuera del albergue, juegos que estimulen su confianza, etc.

11.- ¿Existe alguna limitación temporal de estada?

- Si. ¿Qué se hace en sobrepasarse?
- No. ¿Cómo se hace para los nuevos en cuestión de espacio? (casas de acogida?,...)

No, no hay un limite temporal de estancia en el albergue. Se le da allí alojamiento hasta que este encuentra un nuevo hogar. En ocasiones pasan años hasta que lo encuentra. Lo que si hay es un limite de espacio. Hay muchos animales a los que no podemos acoger, tenemos que seleccionar los casos más urgentes. Aun así entran anualmente 1800 al albergue ya que tenemos un buen ritmo de salidas en adopción sobre todo en protectoras en otros países de Europa como Alemania, Bélgica, Holanda, etc. Disponemos también de casas de acogida, aunque son muy pocas las que tenemos. Estas están ocupadas principalmente por cachorros de perros y gatos, casos especiales de maltrato, ancianos, etc.

Salida de los animales

12.- ¿Se realiza algún tipo de campaña? (esterilización, adopciones, sensibilización de los ciudadanos,...) Si/No y porqué. Recibís ayudas para fomentar la adopción y mantener las instalaciones?

Sí, realizamos campañas y eventos para fomentar la adopción responsable y la esterilización. Se dan charlas en colegios y otras centros públicos para concienciar.

Las campañas e información dada a los ciudadanos tiene efecto a largo plazo, aunque por el momento parezca que no surge efecto sirve para concienciar y hacer oído del problema del maltrato y del debido bienestar animal.

Disponemos una ayuda de la Diputación de Albacete para gestionar el albergue y también nos patrocinan o ayudan cuando hacemos campañas.

13.- ¿Cuál es la documentación que se entrega a los nuevos propietarios? (chip, garantías sanitarias, vacunas...)

Los animales se entregan vacunados, desparasitados, con microchip, con contrato de adopción, papeles del chip como nuevo propietario del animal y con certeza de que actualmente no está enfermo (en caso contrario el adoptante es informado).

14.- ¿Realiza algún tipo de seguimiento del animal?

Con el contrato de adopción que firman se comprometen a esterilizar al cachorro en 3 meses, en ese tiempo les llamamos para comprobar que lo han cumplido. Igualmente se procede en adultos o animales esterilizados. Dependiendo el caso, se les llama o se les visita para comprobar como se encuentra el animal y su posterior retirada si creemos que no está en buenas condiciones higiénico-sanitarias, nutricionales o psicológicas.

15.- En el caso que el nuevo propietario no actúe según el bienestar del animal ¿intervenis de alguna forma?

Con el contrato de adopción que el propietario firma no perdemos el derecho del animal pudiendo ser retirado del dueño en cualquier momento que lo veamos necesario. Si este está en muy malas condiciones el propietario es denunciado, sea o no un animal adoptado con su posterior retirada si así fuese necesario y con la imposibilidad de volver a adoptar a otro animal en nuestra asociación.

3.)

Llegada de un nuevo animal

1.- ¿Disponen de libro de registro? ¿Lo lleváis al día? ¿Pensáis que tiene alguna utilidad?

Si disponemos de libro de registro donde se apunta cada nuevo animal con su correspondiente numero. Es muy útil para tener un control de la entrada y salida de animales y tener sus fichas al día

2.- ¿Están registrados oficialmente?

Están registrados en nuestra asociación y la Comunidad de Madrid tiene constancia también de los animales que recogemos

3.- ¿Tenéis un veterinario asociado oficial en vuestra organización?

En la actualidad contamos con tres veterinarias colegiadas

4.- ¿Cómo realizáis la recogida de animales en vuestra localidad? (vais a buscarlo, os los traen, período de espera para reclamar?...)

Solo recogemos animales abandonados y normalmente nos los traen las personas que se los encuentran, solo vamos a buscarlos en caso de que no se dejen tocar y siempre por orden de aviso y en función del espacio del que dispongamos

5.- ¿Actuación ante la llegada de un nuevo animal? (inspección veterinaria, lectura de chip? Si se detecta alguna anomalía se realiza alguna cuarentena?...)

El primer paso es comprobar si está identificado y seguidamente a todos los animales se les saca sangre en el caso de los perros para hacer análisis de leishmaniosis y en el de los gatos para leucemia e inmunodeficiencia, los siguientes pasos son desparasitar y vacunar. Todos pasan una cuarentena hasta que termina el periodo de vacunación y tenemos garantías de que están sanos

6.- Organización/instalaciones (jaulas, grupos,...)

Existe una zona de cuarentena y después unos recintos grandes con parte interior y exterior donde están los animales una vez que pasan a la fase de adopción. Se mezclan por tamaños, edad y afinidad.

Estada en la protectora

7.- ¿Se realiza algún control sanitario periódico? (vacunaciones, revisiones, desparasitaciones,...)

Todos los animales que permanecen en nuestro centro lo hacen con la cartilla en regla, vacunaciones anuales y desparasitaciones cada 3 meses.

8.- ¿Cómo se distribuyen las tareas de cuidado de los animales? ¿Se ha recibido alguna formación?

Disponemos de trabajadores cualificados que limpian, dan de comer y juegan con los animales todos los días. Además los voluntarios reciben un curso de formación a su llegada

9.- Alimentación de los animales (algún criterio?, subvenciones?,.....)

Una marca de pienso de gama alta nos hace un buen precio y nos proporciona pienso a punto de caducar.

10.- Si durante la estada surge algún tipo de problema sanitario y/o de comportamiento ¿qué se hace?

Se trata siempre

11.- ¿Existe alguna limitación temporal de estada?

No

- Si. ¿Qué se hace en sobrepasarse?

- No. ¿Cómo se hace para los nuevos en cuestión de espacio? (casas de acogida?,...)

No se cogen animales hasta que no tengamos adopciones que nos dejen sitio libre nuevamente

Salida de los animales

12.- ¿Se realiza algún tipo de campaña? (esterilización, adopciones, sensibilización de los ciudadanos,...) Si/No y porqué. Recibís ayudas para fomentar la adopción y mantener las instalaciones?

Realizamos diferentes campañas, sobre todo de esterilización pues creemos que el problema del abandono tiene su raíz en la superpoblación y en la cría descontrolada de perros y gatos.

También realizamos campañas de concienciación en colegios y de adopción en distintos eventos a lo largo del año.

13.- ¿Cuál es la documentación que se entrega a los nuevos propietarios? (chip, garantías sanitarias, vacunas...)

Los animales se entregan con microchip y cartilla sanitaria al día. Si en los primeros 15 días de adopción el animal desarrollara alguna enfermedad que hubiera estado incubando nos hacemos

cargo de los gastos veterinarios siempre y cuando al animal lo atienda uno de nuestros veterinarios o también clínicas colaboradoras si previamente nos han consultado

14.- ¿Realiza algún tipo de seguimiento del animal?

Si, periódicamente se realizan seguimientos telefónicos y a domicilio

15.- En el caso que el nuevo propietario no actúe según el bienestar del animal ¿intervenís de alguna forma?

El adoptante firma un documento en el momento de la adopción donde se compromete a cuidar bien del animal y a no regalarlo sin nuestro consentimiento. Si incumple alguna de los puntos el animal es requisado por la asociación

Annex 5: Entrevistes a veterinaris

- 1.- Està vinculat en alguna associació de protecció i defensa dels animals?
 - 1.1.- En el cas que la resposta sigui negativa quina és la raó per la que no ho està?
 - 1.2.- En el cas que la resposta sigui afirmativa: Li han assignat o ho ha fet per voluntat
 - 1.2.1.- Quines són les seves actuacions?
- 2.- Pensa que és necessari el vincle veterinari -protectora d'animals?
- 3.- Coneix la legislació referent a aquestes associacions? Què en pensa?
- 4.- Creu que cal actuar sobre qualssevol tema sanitari en una protectora o només aquells més necessaris i/o perillosos per les persones?
 - 4.1.- Si la resposta és afirmativa, creu o sap que realment és així com es porta?
- 5.- Quins creu que són els punts febles en quan a sanitat en les protectores?

Annex 6: Asoc. Para la protección animal Tres Arroyos

1.) Entrevista a l'associació

Llegada de un nuevo animal

1.- ¿Disponen de libro de registro? ¿Lo lleváis al día? ¿Pensáis que tiene alguna utilidad? Sí, es muy útil

2.- ¿Están registrados oficialmente? SI

3.- ¿Tenéis un veterinario asociado oficial en vuestra organización? NO. LA LABOR SANITARIA LA REALIZA UN MEDICO (DE HUMANOS)

4.- ¿Cómo realizáis la recogida de animales en vuestra localidad? (vais a buscarlo, os los traen, período de espera para reclamar?) SE LLEVAN LOS ENFERMOS O CASOS ESPECIALES AL REFUGIO (120 PERROS EN LA ACTUALIDAD) SE OPERAN LAS PERRAS Y SE DAN EN ADOPCION. AQUELLAS QUE NO SEAN ADOPTADAS VIVEN EN EL REFUGIO TODA SU VIDA.

5.- ¿Actuación ante la llegada de un nuevo animal? (inspección veterinaria, lectura de chip? Si se detecta alguna anomalía se realiza alguna cuarentena?...)

EXAMEN MEDICO, SE DIFUNDE LA FOTO POR SI TIENE RESPONSABLE QUE LO BUSQUE, SI ESTA ENFERMO PERMANECE EN LA CASA DE ALGUN MIEMBRO DE LA ASOCIACION HASTA QUE MEJORE.

6.- Organización/instalaciones (jaulas, grupos,...) SE ADJUNTAN ARCHIVOS CON ESTA INFORMACION. EL REFUGIO CONSTA DE UNA HECTAREA, HAY 18 CORRALES EN PROMEDIO 4 X 12 MTS., NINGUN PERRO ESTA ATADO SINO QUE SE TRATA DE IMITAR EL HABITAT DE UNA CASA.

Estada en la protectora

7.- ¿Se realiza algún control sanitario periódico? (vacunaciones, revisiones, desparasitaciones,...) LOS CONTROLES SON DIARIOS SEGÚN NECESIDAD, LAS VACUNACIONES ANUALES Y LAS DESPARASITACIONES SEMESTRALES.

8.- ¿Cómo se distribuyen las tareas de cuidado de los animales? ¿Se ha recibido alguna formación?

¿Qué SON TASCAS?

9.- Alimentación de los animales (algún criterio?, subvenciones?,.....)

NO RECIBIMOS SUBVENCIONES. UNA EMPRESA LACTEA DONA YOGUR Y LECHE A PUNTO DE VENCER Y UNA FABRICA DE FIDEOS DONA LOS DEFECTUOSOS EN SU FORMA PERO APTOS PARA ALIMENTACION.

SE HACE FIDEOS HERVIDOS Y LUEGO SE LOS MEZCLA CON YOGUR, CREMA Y LECHE. UNA VEZ POR SEMANA COMEN HUESOS CON CARNE.

10.- Si durante la estada surge algún tipo de problema sanitario y/o de comportamiento ¿qué se hace?

SE TRATA DE CAMBIAR DE CORRAL EN CASO DE PELEAS, SI HAY ENFERMEDAD SE LO TRASLADA A LA CASA DE ALGUN MIEMBRO DE LA ASOCIACION PARA UN CUIDADO MAS PRECISO.

11.- ¿Existe alguna limitación temporal de estada? JAMAS

- Si. ¿Qué se hace en sobrepasarse?
- No. ¿Cómo se hace para los nuevos en cuestión de espacio? (casas de acogida?,...) SE ESTAN CONSTRUYENDO MAS CORRALES SEGÚN LA NECESIDAD.

Salida de los animales

12.- ¿Se realiza algún tipo de campaña? (esterilización, adopciones, sensibilización de los ciudadanos,...) Si/No y porqué. Recibís ayudas para fomentar la adopción y mantener las instalaciones?

LA CAMPAÑA DE ESTERILIZACION COMENZO HACE 21 AÑOS, SE HACEN CHARLAS EN ESCUELAS, DIFUSION EN MEDIOS DE PRENSA, ETC. NO RECIBIMOS AYUDA OFICIAL ALGUNA. SE INCENTIVA LA ADOPCION RESPONSABLE (ES DECIR QUE EL LUGAR SEA APTO PARA EL ANIMAL Y LA GENTE SE COMPROMETA A CUIDARLO RESPONSABLEMENTE.)

13.- ¿Cuál es la documentación que se entrega a los nuevos propietarios? (chip, garantías sanitarias, vacunas...)

NO SOMOS PARTIDARIOS DEL CHIP. SE ENTREGAN LOS CERTIFICADOS DE VACUNAS Y SE VISITA PERIODICAMENTE LA CASA.

14.- ¿Realiza algún tipo de seguimiento del animal?

SI, YENDO A LA CASA PERIODICAMENTE.

15.- En el caso que el nuevo propietario no actúe según el bienestar del animal ¿intervenís de alguna forma?

SE HACE UN COMPROMISO QUE EN ESE CASO DEBE DEVOLVERLO Y SI NO OCURRE Y HAY MALTRATO SE PRESENTA LA DENUNCIA POLICIAL.

2.) Detalls de les instal·lacions ([annex 7](#))

3.) Exemples de campanyes realitzades ([annex 8](#) i [annex 9](#))

4.) Imatges

- a) Activitats a favor del desarmament global sota el control de l'Organització de les Nacions Unides (ONU).
- b) Activitats a favor de l'eliminació del tràfic il·lícit de tota mena d'armament.
- c) Mesures per a pal·liar les situacions que es produeixen com a conseqüència de l'acabament dels conflictes armats, com la desmobilització de tropes i la reintegració a la societat d'excombatents, refugiats i persones desplaçades.
- d) La difusió de les mesures proposades per l'Agenda de La Haia per la pau i la justícia al segle XXI, que reclama el dret a la pau i l'abolició de la guerra.

CAPÍTOL III

El Consell Català de Foment de la Pau

Article 8. *Naturalesa.*

1. El Consell Català de Foment de la Pau és l'òrgan consultiu i de participació de la societat de Catalunya per al foment de la pau en les activitats de l'Administració de la Generalitat i dels ens locals en aquest àmbit.

2. El Consell Català de Foment de la Pau és adscrit a l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament.

Article 9. *Funcions.*

El Consell Català de Foment de la Pau té les funcions següents:

- a) Fer d'observatori aplicat per a la prevenció de guerres i de conflictes violents.
- b) Facilitar la coordinació entre l'Administració de la Generalitat i els ens locals en les actuacions per al foment de la pau.
- c) Emetre informe sobre els programes a favor de l'eradicació de la guerra i la violència entre pobles i entre persones.
- d) Assessorar sobre els continguts i els valors de la formació de professionals civils de la pau, a fi de poder atendre la demanda d'observadors electorals o generals, treballadors pels drets humans i especialistes en la resolució de conflictes, la mediació i la negociació.
- e) Informar els grups i els col·lectius que treballin a Catalunya a favor de la pau de les actuacions en aquest àmbit promogudes per l'Administració.
- f) Fer arribar al Govern, per mitjà del conseller o consellera competent en matèria d'actuacions exteriors, les iniciatives i les propostes que consideri convenients per a contribuir a les actuacions en aquest àmbit.
- g) Les altres funcions que li siguin assignades pel conseller o consellera competent en matèria d'actuacions exteriors o que li siguin atorgades expressament per les lleis o els reglaments.

Article 10. *Composició, organització i funcionament.*

1. El Consell Català de Foment de la Pau és integrat per representants de l'Administració de la Generalitat, dels ens locals, dels grups parlamentaris, de les organitzacions no governamentals per la pau i altres institucions i personalitats rellevants, reconegudes per llurs activitats a favor de la pau.

2. S'ha d'establir per reglament la composició, l'organització i el funcionament del Consell Català de Foment de la Pau.

Disposició addicional primera. *Previsions pressupostàries.*

L'Administració de la Generalitat i els ens locals han de consignar en els pressupostos respectius les dotacions necessàries per a l'execució de les mesures d'actuació que estableix aquesta Llei.

Disposició addicional segona. *Creació de l'estructura administrativa adequada per al foment de la pau.*

El Govern, en el termini de cinc anys, d'acord amb l'experiència adquirida i amb la deliberació i el dictamen previs del Consell Català de Foment de la Pau, ha de presentar al Parlament el projecte de creació a Catalunya d'un institut internacional per la pau o de l'estructura organitzativa més adequada per a la consecució de les finalitats de foment de la pau.

Disposició final primera. *Desenvolupament normatiu.*

S'autoritza el Govern perquè dicti les disposicions necessàries per a desenvolupar aquesta Llei.

Disposició final segona. *Entrada en vigor.*

Aquesta Llei entra en vigor l'endemà d'haver estat publicada en el «Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya».

Per tant, ordeno que tots els ciutadans als quals sigui d'aplicació aquesta Llei cooperin al seu compliment i que els tribunals i les autoritats als quals pertochi la facin complir.

Palau de la Generalitat, 4 de juliol de 2003.

JORDI PUJOL,
President

(Publicada en el «Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya»
número 3924, de 14 de juliol)

15900 LLEI 22/2003, de 4 de juliol, de protecció dels animals. («BOE» 189, de 8-8-2003.)

EL PRESIDENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

Sia notori a tots els ciutadans que el Parlament de Catalunya ha aprovat i jo, en nom del Rei i d'acord amb el que estableix l'article 33.2 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, promulgo la següent

PREÀMBUL

Mitjançant la Llei 3/1988, del 4 de març, de protecció dels animals, es va comptar amb una legislació global sobre la protecció dels animals. La Llei esmentada, que va ésser capdavantera en el nostre entorn, tenia com a objectiu recollir els principis de respecte, defensa i protecció dels animals que figuren en els tractats i convenis internacionals i en les legislacions dels països socialment més avançats, i també donar unitat a la legislació vigent. Es van establir les normes i els mitjans necessaris a fi de mantenir i de salvaguardar les poblacions animals i, alhora, regular-ne la tinença, la venda, el tràfic i el manteniment en captivitat, perquè es portessin a terme amb unes garanties de bon tracte per als animals. Un cop transcorreguts més de deu anys de l'aprovació d'aquesta Llei, és oportú aprovar-ne una de nova que incorpori l'experiència assolida durant aquest període de temps. Durant aquest temps també s'han publicat noves lleis relacionades amb aquest àmbit, com la de l'experimentació animal, els gossos potencialment perillosos i diversos reglaments de desenvolupament per tal de fer efectiva llur aplicació normativa. La present Llei respon a la necessitat d'adaptar la situació legal de Catalunya a les novetats que es van produint i a l'evolució

que la societat catalana ha experimentat en aquesta matèria. Per aquest motiu, aquesta Llei fa una nova definició del concepte d'animal de companyia, en regula la protecció i, més especialment, es configura com una disposició marc de protecció dels animals, amb l'objectiu principal d'incrementar la sensibilitat dels ciutadans respecte a la protecció dels animals.

El concepte d'animal de companyia s'estén també als animals de la fauna no autòctona que de manera individual viuen amb les persones i han assumit el costum del captiveri, per tal d'incrementar-ne el control i, consegüentment, el grau de protecció.

Una altra novetat és el fet que es manifesta una clara declaració de principis, en considerar els animals com a organismes dotats de sensibilitat psíquica, a més de física. Això no vol dir res més que són mereixedors d'uns drets propis de la seva condició animal.

A aquests drets que se li atorguen s'afegeix la prohibició del sacrifici de tots els gossos i els gats que han sofert abandonaments per manca de responsabilitat de llurs propietaris i que, malgrat això, mereixen que la seva vida transcorri en condicions dignes i sigui respectada.

D'entre les novetats d'aquesta Llei, també cal posar en relleu que es formulen de manera coherent a la finalitat de protegir els animals tant les obligacions de les persones propietàries i posseïdores d'aquests com les prohibicions de les accions que els poden causar danys.

En l'àmbit dels animals de companyia també hi ha importants novetats, destinades totes a aconseguir una adquisició responsable de manera que els ciutadans que voluntàriament adquireixen animals se'n responsabilitzin, en tinguin cura i, sobretot, els respectin els drets, i, per tant, no els abandonin. Per a aconseguir aquests objectius és imprescindible també comptar amb els centres de venda d'animals, els quals han de complir un seguit de requeriments, com ara l'obligació de fer un curs de cuidador o cuidadora d'animals per al personal que hi treballi.

Cal destacar també que aquesta Llei regula i limita la cria de gossos i gats per particulars, amb la finalitat de disminuir-ne el nombre i evitar una proliferació indiscriminada sense cap mena de control, ja que en moltes ocasions aquests animals pateixen les conseqüències de l'abandonament.

Igualment, es regulen els aspectes relatius a les empreses especialitzades que es fan càrrec del servei de recollida d'animals abandonats i es crea el Voluntariat de Protecció i Defensa dels Animals, que ha d'afavorir la implicació ciutadana en l'assoliment de les finalitats d'aquesta Llei.

Per tal que aquesta Llei sigui un instrument vàlid i eficaç per a assolir les finalitats que estableix, s'actualitza el règim sancionador, adequant-lo al nou contingut d'aquesta Llei i regulant-lo tot respectant els principis propis del procediment sancionador. També es fan algunes modificacions menors amb relació a aspectes tècnics de la protecció de la fauna autòctona.

Finalment, cal destacar que mitjançant l'annex d'aquesta Llei s'actualitza el llistat d'espècies protegides de la fauna salvatge autòctona, fins ara incloses en l'annex 2 de la derogada Llei 3/1988, del 4 de març, en el sentit d'excloure'n: la tórtora turca (*Streptopelia decaocto*); el corb marí gros (*Phalacrocorax carbo*), atès el fort increment poblacional d'aquestes espècies i d'acord amb les normatives europees, i el cigne mut (*Cygnus olor*), atesa la facilitat que té per a la cria en captivitat i l'ús generalitzat que se'n fa com a animal ornamental. En canvi, s'hi inclouen: l'esquirol (*Sciurus vulgaris*), atesa la davallada poblacional; el gafarró (*Serinus serinus*), perquè ja n'és prohibida la captura, i també totes les subespècies d'ós bru (*Ursus arctos*), atesos els possibles problemes taxonòmics.

TÍTOL I

Disposicions generals i normes generals de protecció dels animals

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 1. *Objecte.*

Aquesta Llei té per objecte establir les normes generals per a la protecció i el benestar dels animals que es troben de manera permanent o temporal a Catalunya, amb independència del lloc de residència de les persones propietàries o posseïdores.

Article 2. *Finalitat i principis.*

1. La finalitat d'aquesta Llei és assolir el màxim nivell de protecció i benestar dels animals, afavorint una responsabilitat més elevada i una conducta més cívica de la ciutadania en la defensa i la preservació dels animals.

2. Els animals són éssers vivents dotats de sensibilitat física i psíquica, i també de moviment voluntari, els quals han de rebre el tracte que, atenent-ne bàsicament les necessitats etològiques, en procuri el benestar.

3. Ningú no ha de provocar sofriments o maltractaments als animals o causar-los estats d'ansietat o por.

4. Els animals de companyia no poden ésser objecte d'embargament en cap procediment judicial.

Article 3. *Definicions.*

Als efectes d'aquesta Llei, s'entén per:

a) Animal domèstic: el que pertany a espècies que habitualment es crien, es reproduïxen i conviuen amb persones i que no pertanyen a la fauna salvatge. Tenen també aquesta consideració els animals que es crien per a la producció de carn, de pell o d'algun altre producte útil per a l'ésser humà, els animals de càrrega i els que treballen en l'agricultura.

b) Animal de companyia: és l'animal domèstic que les persones mantenen generalment a la llar amb la finalitat d'obtenir-ne companyia. Als efectes d'aquesta Llei, gaudeixen sempre d'aquesta consideració els gossos i els gats.

c) Fauna salvatge autòctona: és la fauna que comprèn les espècies animals originàries de Catalunya o de la resta de l'Estat espanyol, incloses les que hi hivernen o hi són de pas i les espècies de peixos i animals marins de les costes catalanes.

d) Fauna salvatge no autòctona: és la fauna que comprèn les espècies animals originàries de fora de l'Estat espanyol.

e) Animal de companyia exòtic: és l'animal de la fauna no autòctona que de manera individual depèn dels humans, hi conviu i ha assumit el costum del captiveri.

f) Animal ensalvatgit: és l'animal de companyia que perd les condicions que el fan apte per a la convivència amb les persones.

g) Animal abandonat: és l'animal de companyia que no va acompanyat de cap persona ni duu cap identificació del seu origen o de la persona que n'és propietària.

h) Animal salvatge urbà: és l'animal salvatge que viu compartint territori geogràfic amb les persones, referit al nucli urbà de ciutats i pobles, i que pertany a les espècies següents: colom roquer (*Columba livia*), gavià argentat (*Larus cachinnans*), estornell (*Sturnus unicolor*

i *S. vulgaris*), espècies de fauna exòtica i altres que s'han de determinar per via reglamentària.

i) Nucli zoològic: són les agrupacions zoològiques per a l'exhibició d'animals, les instal·lacions per al manteniment d'animals, els establiments de venda i cria d'animals, els centres de recollida d'animals, el domicili dels particulars on es fan vendes o altres transaccions amb animals i els de característiques similars que es determinin per via reglamentària. En queden excloses les instal·lacions que allotgin animals que es crien per a la producció de carn, de pell o d'algun altre producte útil per a l'ésser humà i els animals de càrrega i els que treballen en l'agricultura.

j) Instal·lació per al manteniment d'animals de companyia: és l'establiment en què es guarden els animals de companyia i se'n té cura, com ara les residències, les escoles d'ensinistrament, les gosseres esportives i de caça i els centres d'importació d'animals.

k) Centre de cria d'animals: és la instal·lació que destina les cries a la venda o cessió posterior amb independència del nombre, ja sigui directament al públic en general, a establiments de venda o d'altres.

l) Associació de protecció i defensa dels animals: és l'entitat sense afany de lucre legalment constituïda que té entre els seus objectius o finalitats emparar i protegir els animals.

CAPÍTOL II

Normes generals de protecció dels animals

Article 4. *Obligacions de les persones propietàries i posseïdores d'animals.*

1. Les persones propietàries i posseïdores d'animals han de mantenir-los en bones condicions higienicosanitàries, de benestar i de seguretat, d'acord amb les característiques de cada espècie.

2. La persona posseïdora d'un animal ha de donar-li l'atenció veterinària bàsica per a garantir-ne la salut.

Article 5. *Prohibicions.*

Resten prohibides les següents actuacions respecte als animals:

a) Maltractar-los, agredir-los físicament o sotmetre'ls a qualsevol altra pràctica que els produeixi sofriments o danys físics o psicològics.

b) Subministrar-los substàncies que puguin causar-los alteracions de la salut o del comportament, excepte en els casos emparats per la normativa vigent o per prescripció veterinària.

c) Abandonar-los.

d) Mantenir-los en instal·lacions indegudes des del punt de vista higienicosanitari, de benestar i de seguretat de l'animal.

e) Practicar-los mutilacions, extirpar-los ungles, cordes vocals o altres parts o òrgans, llevat de les intervencions fetes amb assistència veterinària en cas de necessitat terapèutica, per a garantir-ne la salut o per a limitar-ne o anul·lar-ne la capacitat reproductiva. Per motius científics o de maneig, es podran fer aquestes intervencions amb l'obtenció prèvia de l'autorització de l'autoritat competent.

f) No facilitar-los l'alimentació suficient.

g) Fer-ne donació com a premi, recompensa, gratificació o regal de compensació per altres adquisicions de naturalesa diferent a la transacció onerosa d'animals.

h) Vendre'ls a les persones menors de setze anys i a les persones incapacitades sense l'autorització dels qui en tenen la potestat o la custòdia.

i) Comercialitzar-los fora dels certàmens o d'altres concentracions d'animals vius i establiments de venda i de cria autoritzats, llevat de les transaccions entre les persones particulars quan es limitin a llurs animals de companyia, no tinguin afany de lucre i es garanteixi el benestar de l'animal.

j) Exhibir-los de forma ambulant com a reclam.

k) Sotmetre'ls a treballs inadequats pel que fa a les característiques dels animals i a les condicions higienicosanitàries.

l) Mantenir-los lligats durant la major part del dia o limitar-los de forma duradora el moviment necessari per a ells.

m) Mantenir-los en locals públics o privats en condicions de qualitat ambiental, lluminositat, soroll, fums i similars que els puguin afectar tant físicament com psicològicament.

n) Matar-los per joc o perversitat o torturar-los.

Article 6. *Prohibició de baralles d'animals i altres activitats.*

1. Es prohibeix l'ús d'animals en baralles i en espectacles o altres activitats, si aquests els poden ocasionar sofriment o poden ésser objecte de burles o tractaments antinaturals, o bé si poden ferir la sensibilitat de les persones que els contemplen, com ara els següents:

- a) Baralles de gossos.
- b) Baralles de galls.
- c) Matances públiques d'animals.
- d) Atraccions firals de cavallets en què s'utilitzen animals.
- e) Tir al colom i altres pràctiques assimilables.

2. Resten excloses d'aquestes prohibicions:

a) La festa dels braus en les localitats on, en la data d'entrada en vigor de la Llei 3/1988, del 4 de març, de protecció dels animals, hi haguessin places construïdes per a celebrar-la, a les quals s'ha de prohibir l'accés a les persones menors de catorze anys.

b) Les festes amb bous sense mort de l'animal (correbous) en les dates i les localitats on tradicionalment se celebren. En aquests casos, és prohibit inferir danys als animals.

3. Es prohibeix matar i maltractar els animals emprats en produccions cinematogràfiques, televisives, artístiques o publicitàries, o causar-los danys o estrès, de manera que el dret a la producció i la creació artístiques, quan es desenvolupi dins un espectacle, queda subjecte a normes de policia d'espectacles, com poden ésser l'autorització administrativa prèvia. La difusió audiovisual d'aquest tipus de produccions queda restringida a horaris en què no puguin ésser observats per menors i ferir-los la sensibilitat.

Article 7. *Certàmens.*

En els certàmens, les activitats esportives amb participació d'animals i altres concentracions d'animals vius s'ha de complir la normativa vigent, en especial la relativa a condicions higienicosanitàries, de protecció i de seguretat dels animals.

Article 8. *Trasllat d'animals.*

1. Els animals han de disposar d'un espai suficient que permeti com a mínim que aquests puguin aixecar-se i jeure si se'ls trasllada d'un lloc a l'altre. Els mitjans de transport o els embalatges han d'ésser concebuts per a protegir els animals de la intempèrie i de les diferències climàtiques fortes.

2. Els animals han d'ésser abeurats durant el transport i han de rebre una alimentació apropiada a intervals convenients segons el que s'estableixi per via reglamentària.

3. En la càrrega i la descàrrega dels animals s'ha d'utilitzar un equip adequat per a evitar-los danys o sofriments.

Article 9. *Control de poblacions d'animals.*

1. Es poden fer controls específics de poblacions d'animals considerats perjudicials o nocius, sempre que no es tracti d'exemplars d'espècies protegides. Les pràctiques destinades a la protecció de les collites no han d'implicar en cap cas la destrucció en massa d'animals nocius ni d'exemplars d'espècies protegides. Això no obstant, el Departament de Medi Ambient pot autoritzar motivadament i de manera excepcional la captura o el control d'exemplars d'espècies protegides quan no hi ha cap altre mètode per a evitar danys.

2. Es prohibeix l'ús de coles o substàncies enganxoses com a mètode per a controlar animals vertebrats, excepte l'ús del vesc, amb l'autorització prèvia excepcional del Departament de Medi Ambient, en condicions estrictament controlades, de manera selectiva i de petites quantitats d'ocells, per a la caça del tord i la captura en viu d'ocells fringíl·lids.

Article 10. *Filmació d'escenes fictícies de crueltat.*

La filmació, en l'àmbit territorial de Catalunya, per al cinema, la televisió o altres mitjans de difusió, que reproduïx escenes fictícies de crueltat, maltractament o sofriment d'animals requereix l'autorització prèvia de l'administració competent, a fi de garantir que el dany sigui simulat i els productes i els mitjans utilitzats no provoquin cap perjudici a l'animal. El mitjà de difusió ha de fer constar que les situacions són fictícies i fer-hi constar el número d'autorització.

Article 11. *Sacrifici i esterilització d'animals.*

1. Es prohibeix el sacrifici de gats i gossos a les instal·lacions per al manteniment d'animals de companyia, i als nuclis zoològics en general, excepte pels motius humanitaris i sanitaris que s'estableixin per via reglamentària.

2. El sacrifici d'animals s'ha de fer, en la mesura que sigui tècnicament possible, de forma instantània, indolora i amb l'atordiment previ de l'animal, d'acord amb les condicions i els mètodes que s'estableixin per via reglamentària.

3. El sacrifici i l'esterilització dels animals de companyia han d'ésser fets sempre sota control veterinari.

Article 12. *Responsabilitat de les persones posseïdores d'animals.*

1. La persona posseïdora d'un animal, sens perjudici de la responsabilitat subsidiària de la persona propietària, és responsable dels danys, els perjudicis i les molèsties que ocasioni a les persones, a altres animals, a les coses, a les vies i espais públics i al medi natural en general, d'acord amb el que estableix la legislació civil aplicable.

2. La persona posseïdora d'animals salvatges o d'animals de companyia exòtics la tinença dels quals és permesa i que, per llurs característiques, puguin causar danys a les persones, a altres animals, a les coses, a les vies i els espais públics o al medi natural, ha de mantenir-los en captivitat de manera que es garanteixin les mesures de seguretat necessàries. Així mateix, no pot exhibir-los ni passejar-los per les vies i els espais públics i ha de tenir subscripta una pòlissa d'assegurança de responsabilitat civil.

3. La persona posseïdora d'animals està obligada a evitar-ne la fugida, tant dels exemplars com de les cries d'aquests.

4. Les persones que, en virtut d'una autorització excepcional del Departament de Medi Ambient, puguin capturar de la natura i ésser posseïdores d'exemplars pertanyents a una espècie de fauna autòctona, ho són en condició de dipositàries. Aquests animals poden ésser tant confiscats com recuperats pel Departament de Medi Ambient i, si escau, alliberats, sense que la persona posseïdora no pugui reclamar cap mena de dret o d'indemnització. En cap cas aquests exemplars no poden ésser objecte de transacció.

TÍTOL II

De la possessió d'animals

CAPÍTOL I

Normes generals

Article 13. *Tractaments sanitaris i comportamentals.*

1. Les administracions competents poden ordenar, per raons de sanitat animal o de salut pública, la vacunació o el tractament obligatori de malalties dels animals.

2. Els veterinaris que portin a terme vacunacions i tractaments de caràcter obligatori han de dur un arxiu amb la fitxa clínica dels animals atesos, el qual ha d'estar a disposició de les administracions que ho requereixin per a portar a terme actuacions dins llur àmbit competencial.

Article 14. *Registre censal.*

1. Les persones posseïdores de gossos i gats han de censar-los a l'ajuntament del municipi de residència habitual dels animals dins el termini màxim de trenta dies, comptat a partir de la data de naixement o de l'adquisició de l'animal o del canvi de residència. Prèviament a la inscripció en el cens, cal haver dut a terme la identificació de forma indeleble de l'animal.

2. Els ajuntaments han de disposar d'un registre censal de gossos i gats als efectes del que estableix l'apartat 1, en el qual han de constar les dades d'identificació veterinària de l'animal, les dades de la persona posseïdora i altres dades que s'estableixin per via reglamentària.

3. Les persones propietàries o posseïdores de gossos i gats estan obligades a notificar a l'ajuntament en el qual estigui censat l'animal, en el termini d'un mes, qualsevol modificació de les dades que figurin en el cens, inclosa la mort de l'animal.

4. El Departament de Medi Ambient, de manera directa o mitjançant encàrrec de gestió, porta un Registre General d'Animals de Companyia, en el qual s'han de recollir les dades dels gossos i els gats registrats a Catalunya procedents dels censos dels ajuntaments.

5. Els gossos i els gats han de portar de manera permanent pels espais o les vies públiques una placa identificativa o qualsevol altre mitjà adaptat al collar de l'animal en què han de constar el nom de l'animal i les dades de la persona que en sigui posseïdora.

Article 15. *Identificació.*

1. Els gossos i els gats han d'ésser identificats mitjançant:

a) Una identificació electrònica amb la implantació d'un microxip homologat.

b) Altres sistemes que es puguin establir per via reglamentària.

2. La persona o l'entitat responsable de la identificació de l'animal han de lliurar a la persona posseïdora de l'animal un document acreditatiu en què constin les dades de la identificació.

3. La identificació dels gossos i gats constitueix un requisit previ i obligatori per a fer qualsevol transacció de l'animal, i ha de constar en qualsevol document que hi faci referència.

4. S'ha d'establir per reglament la necessitat d'identificar obligatòriament altres espècies d'animals per raó de llur protecció o per raons de seguretat de les persones o béns.

CAPÍTOL II

Abandonament i pèrdua d'animals de companyia i centres de recollida

Article 16. Recollida d'animals.

1. Correspon als ajuntaments de recollir i controlar els animals de companyia abandonats, perduts o ensalvatgits i de controlar els animals salvatges urbans.

2. Els ajuntaments poden delegar la responsabilitat a què fa referència l'apartat 1 a administracions o entitats locals supramunicipals, sempre sota el principi de la millora en l'eficiència del servei i sota l'aplicació dels preceptes d'aquesta Llei.

3. Els ajuntaments han de disposar d'instal·lacions de recollida d'animals abandonats o perduts adequades i amb capacitat suficient per al municipi o convenir la realització d'aquest servei amb entitats supramunicipals o amb altres municipis.

4. En la prestació del servei de recollida d'animals abandonats o perduts, els ajuntaments o les entitats públiques supramunicipals, sens perjudici de llur responsabilitat en el compliment de la normativa aplicable, poden concertar-ne l'execució amb entitats externes, preferentment amb associacions de protecció i defensa dels animals legalment constituïdes o amb empreses especialitzades de control i recollida d'animals de companyia.

5. El personal que treballi en els centres de recollida d'animals de companyia que compleixin tasques de recollida o manipulació d'aquests animals ha d'haver fet un curs de cuidador o cuidadora d'animals, les característiques i el contingut del qual han d'ésser establerts per reglament.

6. Els ajuntaments o les entitats supramunicipals, per si mateixos o mitjançant associacions de protecció i defensa dels animals col·laboradores del Departament de Medi Ambient, han de confiscar els animals de companyia si hi haguessin indicis que se'ls maltracta o tortura, si presentessin símptomes d'agressions físiques, desnutrició, atenció veterinària deficient o si es trobessin en instal·lacions indegudes.

Article 17. Recuperació d'animals.

1. L'ajuntament o, si escau, l'entitat supramunicipal corresponent s'han de fer càrrec dels animals abandonats o perduts fins que siguin recuperats, cedits o, si escau, sacrificats segons el que estableix l'article 11.1.

2. El termini per a recuperar un animal sense identificació és de vint dies. L'animal s'ha de lliurar amb la identificació corresponent i amb el pagament previ de totes les despeses originades.

3. Si l'animal porta identificació, s'ha d'avisar la persona propietària, la qual té un termini de deu dies per a recuperar-lo i abonar prèviament totes les despeses originades. Un cop transcorregut aquest termini, si la

persona propietària no ha recollit l'animal, se li ha de donar un nou avís i reobrir un nou termini de deu dies, un cop transcorregut el qual l'animal pot ésser cedit, acollit temporalment o adoptat.

Article 18. Acolliment d'animals.

1. Els centres de recollida d'animals abandonats o perduts han d'atendre les peticions d'acolliment d'animals de companyia, les quals s'han de formular per escrit.

2. L'acolliment dels animals de companyia s'ha d'ajustar als requeriments següents:

a) Els animals han d'ésser identificats prèviament a l'acolliment.

b) Els animals han d'ésser desparasitats, vacunats i esterilitzats si han assolit l'edat adulta, per tal de garantir unes condicions sanitàries correctes.

c) Cal lliurar un document on constin les característiques i les necessitats higienicosanitàries, etològiques i de benestar de l'animal.

d) Cada centre ha de dur el llibre de registre esmentat en l'apartat 21.b amb les dades de cadascun dels animals que hi ingressen, de les circumstàncies de captura, troballa o lliurament, de la persona que n'ha estat propietària, si fos coneguda, i també de les dades de l'animal. L'especificació de les dades que han de constar en el Registre s'ha d'establir per via reglamentària.

3. Les instal·lacions de recollida d'animals abandonats, que han de controlar els ajuntaments tant a llurs propis centres com als centres de recollida concertats, han de disposar de les corresponents mesures de seguretat, amb la finalitat de garantir la integritat física i psíquica dels animals, evitar-ne la fugida i limitar el nombre d'animals que convisin en grups per tal d'evitar baralles i la propagació de malalties infectocontagioses. S'han d'establir per reglament els requisits que aquestes instal·lacions han de complir per tal de donar compliment al que estableix aquesta Llei.

Article 19. Captura de gossos i gats ensalvatgits.

1. Correspon als ajuntaments la captura en viu de gossos i gats ensalvatgits per mètodes d'immobilització a distància.

2. En els casos en què la captura per immobilització no sigui possible, el Departament de Medi Ambient ha d'autoritzar excepcionalment l'ús d'armes de foc i ha de determinar qui ha d'emprar aquest sistema de captura excepcional.

TÍTOL III

De les associacions de protecció i defensa dels animals

Article 20. Associacions de protecció i defensa dels animals.

1. Les associacions de protecció i defensa dels animals s'han d'inscriure en el Registre del Departament de Medi Ambient, per a obtenir el títol d'entitat col·laboradora.

2. El Departament de Medi Ambient pot convenir amb les associacions de protecció i defensa dels animals l'acompliment de tasques en relació amb la protecció i la defensa dels animals.

3. El Departament de Medi Ambient pot establir ajuts per a les associacions que han obtingut el títol d'entitats col·laboradores, destinats a les activitats que duguin a terme amb relació a la protecció i la defensa dels animals, especialment per a l'execució de progra-

mes d'adopció d'animals de companyia en famílies qualificades, en la promoció de campanyes i programes d'esterilització de gossos i gats, i també la promoció de campanyes de sensibilització de la ciutadania.

4. Les associacions a què es refereix l'apartat 3 d'aquest article tenen la consideració d'interessades en els procediments sancionadors establerts per aquesta Llei, en els casos en què hagin formulat la denúncia corresponent o hagin formalitzat la compareixença en l'expedient sancionador, sens perjudici de la privacitat de les dades de caràcter personal.

TÍTOL IV

Dels nuclis zoològics

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 21. *Requisits de funcionament.*

Els nuclis zoològics han de complir els requisits següents:

- a) S'han d'inscriure en el Registre de Nuclis Zoològics.
- b) Han de dur un llibre de registre oficial o diligenciat per l'administració competent en què es recullin de manera actualitzada les dades relatives a l'entrada i la sortida dels animals i les dades de llur identificació.
- c) Disposar de les condicions higienicosanitàries i de benestar adequades a les necessitats dels animals, en els termes establerts per la normativa vigent. En especial, han de tenir instal·lacions adequades per a evitar el contagi en els casos de malaltia, o per a tenir-los, si escau, en períodes de quarantena.
- d) Tenir en lloc visible l'acreditació de llur inscripció en el Registre, quan es tracti d'establiments d'accés públic.
- e) Comptar amb les mesures de seguretat necessàries per a evitar la fugida dels animals i els danys a persones, animals, coses, vies i espais públics i al medi ambient, i per a evitar danys o atacs als animals.
- f) Disposar d'un servei veterinari, encarregat de vetllar per la salut i el benestar dels animals.
- g) Tenir a disposició de l'administració competent tota la documentació referida als animals emplaçats al nucli d'acord amb la legalitat vigent.
- h) Vigilar que els animals s'adaptin a la nova situació, que no presentin problemes d'alimentació ni es doni cap altra circumstància que els pugui provocar danys, i ésser els responsables de prendre les mesures adequades en cada cas.

Article 22. *Animals emprats en competicions, curses i apostes.*

1. Són animals de competició o cursa, principalment, els gossos i els cavalls, i els altres animals que es destinin a competicions i curses on es fan apostes sense distinció de les modalitats que assumeixin.

2. Els animals que participen en curses i competicions en les quals es fan apostes i els animals criats, importats i entrenats per a les curses a Catalunya han d'ésser tractats als canòdroms, als hipòdroms i fora d'aquestes instal·lacions d'acord amb els principis generals establerts per aquesta Llei.

3. No poden participar en competicions i curses en les quals es fan apostes els animals que no estiguin identificats i enregistrats en el Registre d'Animals de Competició del Departament de Medi Ambient.

4. Les instal·lacions han de tenir els mitjans per a obtenir les proves necessàries per a fer els controls antidopatge a fi de determinar si els animals que participen en les curses han pres medicaments o altres substàncies que els poden afectar de manera artificial l'organisme.

5. El Departament de Medi Ambient ha de considerar el darrer propietari o propietària enregistrat com la persona responsable del benestar dels animals emprats en les curses. Aquest propietari o propietària ha de concertar els acords adequats per a garantir el retir digne de l'animal, incloent-hi la participació en programes d'adopció com a animal de companyia.

CAPÍTOL II

Instal·lacions per al manteniment d'animals

Article 23. *Requisits mínims.*

Les instal·lacions o els centres per al manteniment d'animals han de portar el llibre de registre a què es refereix l'article 21.b, en el qual han de constar les dades identificadores de cadascun dels animals que hi entren i de la persona propietària o responsable d'aquests. Aquest llibre ha d'estar a disposició de les administracions competents.

CAPÍTOL III

Establiments de venda d'animals i centres de cria d'animals

Article 24. *Requisits.*

1. Els establiments de venda d'animals i els centres de cria d'animals han de complir els requisits de funcionament següents:

- a) Ésser inscrits en el Registre de Nuclis Zoològics.
- b) Dur el llibre de registre regulat per l'article 21.b, a disposició de l'administració competent, que ha d'incloure les dades relatives a l'origen, la identificació i la destinació dels animals.
- c) Vendre els animals desparasitats, sense símptomes aparents de patologies psíquiques o físiques i sense que pateixin, ni els animals que es venen ni llurs progenitors, malalties hereditàries diagnosticables.
- d) Disposar d'un servei veterinari propi o d'un assessorament veterinari exterior, que ha de constar en el llibre de registre.
- e) Mantenir els animals en un lloc adequat dins l'establiment i no exhibir-los als aparadors de les botigues. Aquests animals han d'ésser allotjats, abeurats i alimentats correctament. Els gossos i els gats han d'estar identificats, i també els altres exemplars d'espècies la identificació de les quals sigui obligatòria.
- f) Lliurar, en les vendes d'animals, un document en què s'ha de fer constar la identificació de l'espècie, el número d'identificació de l'animal, si escau, i el nucli zoològic. En el cas de les vendes a particulars, s'ha de lliurar també un document d'informació sobre les característiques de cada animal, les seves necessitats, els consells d'educació i les condicions de manteniment, sanitàries i de benestar necessàries, avalades per un col·legi de veterinaris o de biòlegs.

2. L'actuació d'aquests centres s'ha d'ajustar als requeriments següents:

- a) Per a qualsevol transacció d'animals per mitjà de revistes de reclam, publicacions assimilables i altres sistemes de difusió s'ha d'incloure a l'anunci el número de registre del nucli zoològic del centre venedor o donant.

b) Les persones professionals que treballin en establiments de venda, cria o importació d'animals i que hagin de manipular-los han d'haver fet un curs de cuidador o cuidadora d'animals.

c) Els cadells importats o criats per a ésser venuts com a animals de companyia no poden ésser separats de la mare abans del moment de deslletament recomanat per a cada espècie.

3. Es prohibeix la instal·lació, a tot el territori de Catalunya, de granges, centres de cria o centres de subministrament de primats que tinguin com a objecte llur reproducció o comercialització per a experimentació animal.

Article 25. *Disposicions especials per als establiments que comercialitzen animals exòtics.*

Els establiments que comercialitzen animals exòtics han de complir, a més dels requisits establerts per l'article 24, les disposicions següents:

a) El venedor o venedora dels animals ha de conèixer el nom científic de cada espècie que comercialitza i la legislació aplicable a cadascuna i ha d'informar el comprador o compradora de la prohibició d'alliberar exemplars d'espècies no autòctones.

b) La factura de venda ha d'incloure, si escau, el número CITES, o el que determini la normativa europea, de cada exemplar venut.

c) Les informacions escrites a què es refereix l'article 24.1.f han d'incloure les especificacions relatives a l'espècie de l'exemplar venut, la grandària d'adult i la possibilitat de transmissió de zoonosi.

TÍTOL V

Fauna salvatge autòctona i no autòctona

Article 26. *Regulació.*

1. La protecció de la fauna autòctona i no autòctona es regeix pel que estableixen els tractats i els convenis internacionals, la normativa estatal i la comunitària, aquesta Llei i les disposicions que la desenvolupen.

2. Les persones propietàries o posseïdores d'animals que pertanyen a les espècies de fauna no autòctona que es determinin per reglament han de tenir l'autorització prèvia del Departament de Medi Ambient.

3. El Govern ha de determinar les espècies de fauna no autòctona que s'han d'inscriure en el Registre General d'Animals de Companyia per raons de protecció o seguretat de les persones o de protecció del medi ambient.

4. Les espècies que inclou l'annex es declaren protegides a Catalunya.

TÍTOL VI

Inspecció i vigilància

Article 27. *Inspecció i vigilància dels animals de companyia*

1. Corresponen als municipis o bé als consells comarcals o a les entitats locals supramunicipals, en el cas que els municipis els hagin cedit les competències, les funcions següents:

a) Exercir la inspecció i la vigilància dels animals de companyia.

b) Establir un registre censal dels gats, dels gossos i dels altres animals que es determinin per reglament,

el qual ha d'estar a disposició de les administracions i les autoritats competents.

c) Recollir i controlar els animals de companyia abandonats o perduts i els animals salvatges urbans.

d) Vigilar i inspeccionar els nuclis zoològics amb animals de companyia, especialment els establiments de venda, guarda, recollida i cria, i, si escau, comissar els animals de companyia.

2. Els ajuntaments i les organitzacions supramunicipals poden ordenar, amb l'informe previ del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, aïllar o comissar els animals de companyia si s'ha diagnosticat, sota criteri veterinari, que pateixen malalties transmissibles a les persones, sia per sotmetre'ls a un tractament curatiu adequat, sia per sacrificar-los, si cal.

3. El Departament de Medi Ambient i el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca poden dur a terme, quan hi concorrin circumstàncies excepcionals que puguin posar en perill el medi ambient o la sanitat animal, tasques d'inspecció als nuclis zoològics i comissar, si cal, els animals de companyia. S'ha de donar compte d'aquesta actuació a l'ens local del municipi on hi hagi l'animal de companyia afectat o el nucli zoològic de què es tracti, en un termini de quaranta-vuit hores.

Article 28. *Inspecció i vigilància de la fauna salvatge.*

Corresponen al Departament de Medi Ambient i als cossos i forces de seguretat la inspecció i la vigilància de les espècies de la fauna salvatge. Aquesta funció s'exerceix en col·laboració amb el departament competent per raó d'aquesta matèria, d'acord amb la normativa sobre sanitat animal.

Article 29. *Col·laboració amb l'acció inspectora.*

Les persones posseïdores d'animals i les persones titulars de nuclis zoològics han de permetre a les autoritats competents les inspeccions i facilitar-los la documentació exigible.

TÍTOL VII

Infraccions i sancions

CAPÍTOL I

Infraccions

Article 30. *Classificació.*

1. Les infraccions de les disposicions d'aquesta Llei es classifiquen en lleus, greus o molt greus.

2. Són infraccions lleus:

a) Tenir en possessió un gos o un gat no inscrits en el registre censal o tenir altres animals que s'han de registrar obligatòriament.

b) No portar un arxiu amb les fitxes clíniques dels animals que s'han de vacunar o tractar obligatòriament, d'acord amb el que estableix aquesta Llei.

c) Vendre animals de companyia a persones menors de setze anys i a persones incapacitades sense l'autorització dels qui en tenen la potestat o la custòdia.

d) Fer donació d'un animal com a premi o recompensa.

e) Transportar animals que incompleixin els requisits establerts per l'article 8.

f) No dur identificats els gats, els gossos i els altres animals que s'hagin d'identificar d'acord amb el reglament, o incomplir els requisits establerts per aquesta Llei i la normativa que la desenvolupa amb relació a aquesta identificació.

g) No posseir, el personal dels nuclis zoològics que manipuli animals, el certificat corresponent al curs de cuidador o cuidadora d'animals, reconegut oficialment.

h) Filmar escenes fictícies de crueltat, maltractament o sofriment d'animals, sense l'autorització administrativa prèvia.

i) Usar coles o substàncies enganxoses com a mètode de control de poblacions d'animals vertebrats.

j) No tenir en lloc visible l'acreditació de la inscripció en el Registre de Nuclis Zoològics.

k) No tenir actualitzat el llibre de registre oficial o diligenciat per l'administració competent establert per als nuclis zoològics.

l) Exhibir animals als aparadors dels establiments de venda d'animals.

m) Practicar la caça, la captura en viu, la venda, la tinença, el tràfic, el comerç, l'exhibició pública i la taxidèrmia d'exemplars de les espècies incloses en l'annex amb la categoria D, i també de parts, d'ous, de cries o de productes obtinguts a partir d'aquests exemplars.

n) Practicar la caça i la captura d'ocells vius de longitud inferior a 20 cm, fora dels supòsits de l'article 9.2.

o) Fer exhibició ambulant d'animals com a reclam.

p) Mantenir els animals en instal·lacions inadequades des del punt de vista de llur benestar, si no els comporta un risc greu per a la salut.

q) No evitar la fugida d'animals.

r) Maltractar animals, si no els produeix resultats lesius.

s) Subministrar a un animal substàncies que li causin alteracions lleus de la salut o del comportament, llevat dels casos emparats per la normativa vigent.

t) No donar als animals l'atenció veterinària necessària per a garantir-ne la salut, si això no els causa perjudicis greus.

u) Vendre o fer donació d'animals per mitjà de revistes de reclam o publicacions assimilables sense la inclusió del número de registre del nucli zoològic.

v) Qualsevol altra infracció de les disposicions d'aquesta Llei o de la normativa que la desenvolupi que no hagi estat tipificada de greu o molt greu.

3. Són infraccions greus:

a) Mantenir els animals sense l'alimentació necessària o en instal·lacions inadequades des del punt de vista higienicosanitari, de benestar i de seguretat, si els comporta risc greu per a la salut.

b) No tenir el llibre de registre oficial o diligenciat per l'administració competent establert per als nuclis zoològics.

c) No vacunar els animals domèstics de companyia o no aplicar-los els tractaments obligatoris.

d) Incomplir, els nuclis zoològics, qualsevol de les condicions i els requisits establerts en el títol IV.

e) Fer venda ambulant d'animals fora de mercats, fires i qualsevol altre certamen autoritzat.

f) Vendre animals o fer-ne donació, els centres de cria, si aquests no han estat declarats nuclis zoològics.

g) Anul·lar el sistema d'identificació sense prescripció ni control veterinari.

h) No mantenir en captivitat o en les condicions que per via reglamentària s'estableixi o exhibir i passejar per les vies i els espais públics animals salvatges pertanyents a espècies de comerç permès que per llurs característiques puguin causar danys a les persones, als béns i al medi ambient.

i) Fer tir al colom.

j) Incomplir l'obligació de vendre animals desparasitats i lliures de totes les malalties a què es refereix l'article 24.1.c.

k) No lliurar la documentació exigida en tota transacció d'animals.

l) Maltractar o agredir físicament els animals si els comporten conseqüències greus per a la salut.

m) Fer matances públiques d'animals.

n) Instal·lar atraccions firals de cavallets en què s'utilitzin animals.

o) Fer un ús no autoritzat d'animals en espectacles.

p) Subministrar substàncies a un animal que li causin alteracions greus de la salut o del comportament, llevat dels casos emparats per la normativa vigent.

q) Practicar la caça, la captura en viu, la venda, la tinença, el tràfic, el comerç i l'exhibició pública d'animals, i també de parts, d'ous o de cries d'exemplars d'espècies de la fauna autòctona i no autòctona declarades protegides per tractats i convenis internacionals vigents a l'Estat espanyol.

r) Practicar la caça, la captura en viu, la venda, la tinença, el tràfic, el comerç, l'exhibició pública i la taxidèrmia d'exemplars de les espècies incloses en l'annex amb la categoria C, i també de parts, d'ous, de cries o de productes obtinguts a partir d'aquests exemplars.

s) La manca d'inscripció en el Registre de Nuclis Zoològics.

t) Oposar resistència a la funció inspectora o posar entrebancs a la inspecció d'instal·lacions que allotgin animals.

u) No donar als animals l'atenció veterinària necessària per a garantir-ne la salut.

v) Abandonar animals, si s'ha fet en unes circumstàncies que no comporten cap risc per a l'animal.

w) Caçar en espais declarats reserves naturals de fauna salvatge en què la caça està prohibida i en refugis de fauna salvatge, llevat dels casos autoritzats pel Departament de Medi Ambient.

x) Incomplir les obligacions establertes per l'article 22.5 per tal de procurar el benestar dels animals emprats en curses una vegada finalitzada llur participació en aquestes.

y) Participar en competicions i curses en les quals es fan apostes dels animals que no estan identificats i enregistrats en el Registre d'Animals de Competició.

z) Reincidir en la comissió d'infraccions lleus durant l'últim any.

4. Són infraccions molt greus:

a) Maltractar o agredir físicament els animals, si els comporta conseqüències molt greus per a la salut.

b) Sacrificar gats i gossos fora dels casos esmentats per l'article 11.1.

c) Abandonar animals, si s'ha fet en unes circumstàncies que els puguin comportar danys greus.

d) Capturar gossos i gats ensalvatgits amb l'ús d'armes de foc sense l'autorització corresponent del Departament de Medi Ambient.

e) No evitar la fugida d'animals d'espècies exòtiques o d'espècies híbrides, de manera que pugui comportar una alteració ecològica greu.

f) Esterilitzar animals, practicar mutilacions a animals i sacrificar animals sense control veterinari o en contra de les condicions i els requisits establerts per aquesta Llei.

g) Organitzar baralles de gossos, de galls o d'altres animals, i també participar en aquest tipus d'actes.

h) Mantenir els animals sense l'alimentació necessària o en instal·lacions inadequades des del punt de vista higienicosanitari i de benestar, si els perjudicis als animals són molt greus.

i) Practicar la caça, la captura en viu, la venda, la tinença, el tràfic, el comerç i l'exhibició pública d'animals o dels ous i les cries d'exemplars d'espècies de la fauna autòctona i de la no autòctona declarades altament protegides o en perill d'extinció per tractats i convenis internacionals vigents a l'Estat espanyol.

j) Practicar la caça, la captura en viu, la venda, la tinença, el tràfic, el comerç, l'exhibició pública i la taxidèrmia d'exemplars de les espècies incloses en l'annex

amb les categories A i B, i també de parts, d'ous i de cries d'aquests exemplars.

k) Reincidir en la comissió d'infraccions greus durant l'últim any.

CAPÍTOL II

Sancions

Article 31. *Multes, comís i tancament d'instal·lacions.*

1. Les infraccions comeses contra aquesta Llei són sancionades amb multes de fins a 20.000 euros.

2. La imposició de la multa pot comportar el comís dels animals objecte de la infracció, sens perjudici de l'aplicació del comís preventiu que es pot determinar a criteri de l'autoritat actuant en el moment de l'aixecament de l'acta d'inspecció o la denúncia.

3. La comissió de les infraccions molt greus o la reiteració en les infraccions greus pot comportar el tancament temporal de les instal·lacions, els locals o els establiments respectius, amb la corresponent anotació al Registre de Nuclis Zoològics, i també la inhabilitació per a la tinença d'animals per un període de dos mesos a cinc anys.

4. L'incompliment d'alguna de les normatives o condicions d'una autorització excepcional per a la captura o la possessió d'un animal d'una espècie de fauna autòctona pot comportar la retirada cautelar in situ i immediata d'aquesta autorització pels agents de l'autoritat.

5. Les persones que disposen d'aquestes autoritzacions excepcionals, en el cas d'ésser sancionades per l'incompliment d'algun dels seus termes o de normatives en aquesta matèria, han d'ésser inhabilitades per a l'activitat a què fa referència l'apartat 3 per un període d'un any a cinc anys.

Article 32. *Quantia de les multes.*

1. Les infraccions lleus són sancionades amb una multa de 100 euros fins a 400 euros; les greus, amb una multa de 401 euros fins a 2.000 euros, i les molt greus, amb una multa de 2.001 euros fins a 20.000 euros.

2. En la imposició de les sancions s'ha de tenir en compte, per a graduar la quantia de les multes i la imposició de les sancions accessòries, els criteris següents:

a) La transcendència social i el perjudici causat per la infracció comesa.

b) L'ànim de lucre il·lícit i la quantia del benefici obtingut en la comissió de la infracció.

c) La reiteració o la reincidència en la comissió d'infraccions.

d) La irreparabilitat dels danys causats al medi ambient o l'elevat cost de reparació.

e) El volum de negoci de l'establiment.

f) La capacitat econòmica de la persona infractora.

g) El grau d'intencionalitat en la comissió de la infracció.

h) El fet que hi hagi requeriment previ.

3. Hi ha reincidència si en el moment de cometre's la infracció no ha transcorregut un any des de la imposició per resolució ferma d'una altra sanció amb motiu d'una infracció de la mateixa qualificació. Si s'hi aprecia la reincidència, la quantia de les sancions es pot incrementar fins al doble de l'import màxim de la sanció corresponent a la infracció comesa, sense excedir en cap cas el límit més alt fixat per a la infracció molt greu.

4. Davant la comissió d'infraccions de caràcter lleu, es poden dur a terme actuacions d'educació ambiental o d'advertiment, sense necessitat d'iniciar un procediment sancionador.

Article 33. *Comís d'animals.*

1. Les administracions poden comissar de manera immediata els animals, sempre que hi hagi indicis racionals d'infracció de les disposicions d'aquesta Llei o de les normatives que la desenvolupin.

2. En el cas de comissos d'exemplars de fauna autòctona capturats in situ, sempre que es tingui la seguretat que estan en perfectes condicions, poden ésser alliberats immediatament.

3. Quan fineixin les circumstàncies que han determinat el comís, en el cas que la persona sigui sancionada, s'ha de determinar la destinació de l'animal.

4. Si el dipòsit prolongat d'animals procedents de comís pot ésser perillós per a llur supervivència, els pot comportar patiments innecessaris o, en el cas de fauna autòctona, en fes perillar la readaptació a la vida salvatge, el Departament de Medi Ambient pot decidir la destinació final de l'animal.

5. Les despeses ocasionades pel comís, les actuacions relacionades amb aquest i, en el cas de fauna autòctona, la rehabilitació de l'animal per a alliberar-lo van a compte del causant de les circumstàncies que l'han determinat.

Article 34. *Responsabilitat civil i reparació de danys.*

1. La imposició de qualsevol sanció establerta per aquesta Llei no exclou la valoració de l'exemplar en el cas que es tracti de fauna protegida, la responsabilitat civil i l'eventual indemnització de danys i perjudicis que puguin correspondre a la persona sancionada, inclosa la reparació dels danys mediambientals causats.

2. En els contenciosos que tinguin per objecte el valor econòmic d'un animal, sempre que aquest valor no resulti de la factura de compra corresponent, s'estableix el valor mínim dels animals de companyia en la quantia equivalent a la compra d'un animal de la mateixa espècie i raça.

3. En l'eventualitat que l'animal no pertanyés a una raça determinada i no hi ha cap prova de la seva adquisició a títol oneros, el paràmetre d'avaluació econòmica de l'animal s'ha de centrar en el valor de mercat d'animals de característiques similars.

Article 35. *Responsables de les infraccions.*

1. És responsable per infraccions d'aquesta Llei qualsevol persona física o jurídica que per acció o per omissió infringeixi els preceptes continguts en aquesta Llei i la seva normativa de desenvolupament.

2. Si no és possible determinar el grau de participació de les diferents persones físiques o jurídiques que han intervingut en la comissió de la infracció, la responsabilitat és solidària.

Article 36. *Procediment sancionador.*

Per a imposar les sancions corresponents a les infraccions tipificades per aquesta Llei, cal seguir el procediment sancionador regulat pel Decret 278/1993, del 9 de novembre, sobre el procediment sancionador aplicable als àmbits de competència de la Generalitat, i també la Llei de l'Estat 30/1992, del 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, modificada per la Llei 4/1999, del 13 de gener.

Article 37. *Administració competent per a sancionar.*

1. La imposició de les sancions establertes per la comissió de les infraccions tipificades per aquesta Llei correspon:

a) Als alcaldes, les qualificades de lleus.

b) Als delegats territorials del Departament de Medi Ambient, les qualificades de greus.

c) Al conseller o consellera de Medi Ambient, les qualificades de molt greus.

2. No obstant el que estableix l'apartat 1, correspon al Departament de Justícia i Interior sancionar les infraccions relatives als espectacles, les activitats i els establiments inclosos en el Catàleg dels espectacles, les activitats recreatives i els establiments públics sotmesos a la Llei 10/1990, del 15 de juny, que infringeixin el que disposa la present Llei.

Disposició addicional primera. *Comissió Tècnica d'Inspecció de Nuclis Zoològics amb Fauna Salvatge.*

Es crea la Comissió Tècnica d'Inspecció de Nuclis Zoològics amb Fauna Salvatge, per tal de vetllar perquè les instal·lacions siguin segures per a les persones i els animals i perquè els nuclis zoològics tinguin cura del benestar dels animals. S'han d'establir per reglament les funcions i el règim de funcionament d'aquesta comissió.

Disposició addicional segona. *Registre d'Empreses de Control i Recollida d'Animals de Companyia i Registre d'Animals de Competició.*

1. Es crea el Registre d'Empreses de Control i Recollida d'Animals de Companyia, en el qual s'han d'inscriure les empreses especialitzades de control i recollida d'animals de companyia.

2. Es crea el Registre d'Animals de Competició, en el qual s'han d'inscriure els animals que s'utilitzen en competicions o curses on es fan apostes.

3. S'han d'establir per reglament el contingut i el funcionament dels registres a què fa referència aquesta disposició.

Disposició addicional tercera. *Voluntariat de Protecció i Defensa dels Animals.*

Es crea el Voluntariat de Protecció i Defensa dels Animals, l'organització i les finalitats del qual, en compliment d'aquesta Llei, han d'ésser establerts per reglament.

Disposició addicional quarta. *Campanyes de divulgació.*

El Govern ha d'elaborar, juntament amb les entitats defensores i col·laboradores, campanyes divulgadores i informatives del contingut d'aquesta Llei per als cursos escolars i per a la població en general.

Disposició addicional cinquena. *Normativa específica.*

1. Es regeixen per la normativa específica corresponent:

- a) Els animals d'explotacions ramaderes.
- b) La pesca, la recollida de marisc, la captura i la caça.
- c) Els gossos considerats potencialment perillosos.
- d) Els gossos pigall.
- e) Els animals utilitzats per a experimentació i per a altres finalitats científiques.

2. La protecció de la fauna autòctona també ha d'ésser regulada per la seva normativa específica, sens perjudici de l'aplicabilitat de la normativa general de protecció dels animals establerta per aquesta Llei.

Disposició addicional sisena. *Pràctica de la pesca esportiva amb peixet.*

Sens perjudici del que disposa l'article 22.2 de la Llei 3/1988, es pot autoritzar la pràctica de la modalitat de pesca esportiva amb peixet, restringida a les espècies que s'estableixin per reglament.

Disposició addicional setena. *Consell Assessor sobre els Drets dels Animals*

En el termini d'un any des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, s'ha de crear el Consell Assessor sobre els Drets dels Animals, constituït per representants dels sectors interessats i de les administracions competents, que ha de tenir funcions d'assessorament en matèria de protecció dels animals.

Disposició addicional vuitena. *Destinació dels ingressos procedents de les sancions*

El Departament de Medi Ambient ha de destinar els ingressos procedents de les sancions per infraccions d'aquesta Llei a actuacions que tinguin per objecte el foment de la protecció dels animals.

Disposició transitòria primera. *Curs de cuidador o cuidadora d'animals.*

En el termini màxim de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, els centres de recollida d'animals de companyia i tota la resta de nuclis zoològics han d'haver donat compliment a l'obligació de l'execució del curs de cuidador o cuidadora d'animals.

Disposició transitòria segona. *Grup d'espècies de fauna no autòctona.*

Qui posseeixi animals pertanyents al grup d'espècies de fauna no autòctona ho ha de notificar al Departament de Medi Ambient de la manera que s'estableixi per reglament, abans d'un any comptat des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició derogatòria.

Rest a derogada la Llei 3/1988, del 4 de març, de protecció dels animals, llevat dels articles 18; 19; 21, apartats 1, 2, 3, 4 i 5; 22; 23; 24; 31; 32; 33, apartats 1, 2 i 4; 35; 36, i 37, els quals són aplicables a la fauna autòctona. Així mateix, es deroguen totes les normes d'igual o inferior rang que contradiguin el que disposa aquesta Llei o s'hi oposin, incloses les normes sectorials específiques.

Disposició final primera. *Desenvolupament i execució.*

1. El Govern ha de dictar, en el termini d'un any a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el reglament per a desenvolupar-la i executar-la.

2. El Govern ha d'establir la dotació pressupostària suficient per a aplicar i desenvolupar aquesta Llei.

Disposició final segona. *Programa del curs de cuidador o cuidadora d'animals.*

En el termini de sis mesos a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha d'aprovar el programa del curs de cuidador o cuidadora d'animals a què es refereix aquesta Llei.

Disposició final tercera. *Actualització de les sancions pecuniàries.*

Per decret del Govern de la Generalitat es poden actualitzar els màxims de les sancions pecuniàries establertes per aquesta Llei, tenint en compte la variació de l'índex de preus de consum.

Disposició final quarta. *Entrada en vigor.*

Aquesta Llei entra en vigor al cap de vint dies d'haver estat publicada en el Diari Oficial de la Generalitat de

Catalunya, llevat de l'article 11.1, que entra en vigor l'1 de gener de 2007.

Per tant, ordeno que tots els ciutadans als quals sigui d'aplicació aquesta Llei cooperin al seu compliment i que els tribunals i les autoritats als quals pertogui la facin complir.

Palau de la Generalitat, 4 de juliol de 2003.

JORDI PUJOL,
President

(Publicada en el «Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya»
número 3926, de 16 de juliol de 2003)

ANNEX

Espècies protegides de la fauna salvatge autòctona

CATEGORIA

Mamífers

Insectívors:

C Rata mesquera Talpidae (Galemys pyrenaicus, Desmana pyrenaica).

C Eriçó clar Erinaceidae (Aethechinus algirus).

Microquiròpters:

C Ratapinyades, ratapenades o ratpenats (totes les espècies).

Rosegadors:

C Talpó de Cabrera Microtidae (Microtus cabreræ).
D Esquirol (Sciurus vulgaris).

Carnívors:

A Ós bru Ursidae (Ursus arctos).
A Lúdriga comuna europea Mustelidae (Lutra lutra).
C Visó europeu Mustelidae (Lutreola lutreola).
B Ermini Mustelidae (Mustela erminea).
B Gat fer o gat salvatge Felidae (Felis sylvestris).
A Linx boreal Felidae (Lynx lynx).
A Linx ibèric Felidae (Lynx pardina).
C Mangosta africana Herpestidae (Herpestes ichneumon).
A Vell marí o foca mediterrània Phocidae (Monachus monachus).

Artiodàctils:

B Cabra salvatge ibèrica Bovidae (Capra pyrenaica pyrenaica).

Ocells

Gaviformes:

B Calàbria de bec blanc Gaviidae (Gavia adamsii).
B Calàbria agulla Gaviidae (Gavia arctica).
B Calàbria grossa Gaviidae (Gavia immer).
B Calàbria petita Gaviidae (Gavia stellata).

Podicipediformes:

C Cabussó orellut Podicipedidae (Podiceps auritus).
C Cabussó emplomallat Podicipedidae (Podiceps cristatus).
C Cabussó gris Podicipedidae (Podiceps grisegena).
C Cabussó collnegre Podicipedidae (Podiceps nigricollis).
C Cabusset Podicipedidae (Tachybaptus ruficollis).

Procellariiformes:

C Ocell de tempesta Hydrobatidae (Hydrobates pelagicus).
C Petrell oceànic Hydrobatidae (Oceanites oceanicus).
C Petrell cuaforçat Hydrobatidae (Oceanodroma leucorhoa).
C Petrell de Bulwer Procellariidae (Bulweria bulwerii).
C Baldriga cendrosa Procellariidae (Calonectris diomedea).
C Fulmar Procellariidae (Fulmarus glacialis).
C Baldriga petita Procellariidae (Puffinus assimilis).
C Baldriga capnegra Procellariidae (Puffinus gravis).
C Baldriga grisa Procellariidae (Puffinus griseus).
C Baldriga pufi Procellariidae (Puffinus puffinus).

Pelecaniformes:

C Corb marí emplomallat Phalacrocoracidae (Phalacrocorax aristotelis).
C Corb marí pigmeu Phalacrocoracidae (Phalacrocorax pygmaeus).
B Pelicà cresp Pelecanidae (Pelecanus crispus).
B Pelicà vulgar Pelecanidae (Pelecanus onocrotalus).
C Mascarell Sulidae (Sula bassana).

Ciconiformes:

B Bernat pescaire Ardeidae (Ardea cinerea).
B Agró roig Ardeidae (Ardea purpurea).
B Martinet ros Ardeidae (Ardeola ralloides).
A Bitó comú Ardeidae (Botaurus stellaris).
C Esplugabous Ardeidae (Bubulcus ibis).
B Agró blanc Ardeidae (Egretta alba).
C Martinet blanc Ardeidae (Egretta garzetta).
C Martinet menut Ardeidae (Ixobrychus minutus).
C Martinet de nit Ardeidae (Nycticorax nycticorax).
B Cigonya blanca Ciconiidae (Ciconia ciconia).
A Cigonya negra Ciconiidae (Ciconia nigra).
A Becplaner Threskiornithidae (Platalea leucorodia).
A Capó reial Threskiornithidae (Plegadis falcinellus).
B Flamenc Phoenicopteridae (Phoenicopterus ruber).

Anseriformes:

C Oca riallera grossa, subespècie de Groenlàndia Anatidae (Anser albifrons flavirostris).
C Oca riallera petita Anatidae (Anser erythropus).
C Morell buixot Anatidae (Aythya marila).
C Morell xocolater Anatidae (Aythya nyroca).
B Oca de collar Anatidae (Branta bernicla).
C Oca de galta blanca Anatidae (Branta leucopsis).
B Oca de coll roig Anatidae (Branta ruficollis).
C Morell d'ulls grocs Anatidae (Bucephala clangula).
B Cigne petit Anatidae (Cygnus bewickii).
B Cigne cantaire Anatidae (Cygnus cygnus).
B Xarxet mabrenc Anatidae (Mamaronetta angustirostris).
C Ànec fosc Anatidae (Melanitta fusca).
C Ànec negre Anatidae (Melanitta nigra).
C Bec de serra petit Anatidae (Mergus albellus).
C Bec de serra gros Anatidae (Mergus merganser).
C Bec de serra mitjà Anatidae (Mergus serrator).
A Ànec capblanc Anatidae (Oxyura leucocephala).
C Eider Anatidae (Somateria mollissima).
A Ànec canyella Anatidae (Tadorna ferruginea).
B Ànec blanc Anatidae (Tadorna tadorna).

Accipitriformes (rapinyaires diürns):

A Àguila pescadora Pandionidae (Pandion haliaetus).
C Astor Accipitridae (Accipiter gentilis).
C Esparver (vulgar) Accipitridae (Accipiter nisus).
A Voltor negre Accipitridae (Aegypius monachus).
B Àguila daurada Accipitridae (Aquila chrysaetos).
A Àguila imperial Accipitridae (Aquila heliaca).

C Aligot (comú) Accipitridae (*Buteo buteo*).
 C Aligot calçat Accipitridae (*Buteo lagopus*).
 C Àguila marcenca Accipitridae (*Circus gallicus*).
 B Arpella (vulgar) Accipitridae (*Circus aeruginosus*).
 B Arpella pàlida Accipitridae (*Circus cyaneus*).
 B Esparver cendrós Accipitridae (*Circus pygargus*).
 A Esparver d'espàtles negres Accipitridae (*Elanus caeruleus*).
 A Trencalòs Accipitridae (*Gypaetus barbatus*).
 B Voltor comú Accipitridae (*Gyps fulvus*).
 B Àguila cuabarrada Accipitridae (*Hieraaetus fasciatus*).
 B Àguila calçada Accipitridae (*Hieraaetus pennatus*).
 C Milà negre Accipitridae (*Milvus migrans*).
 C Milà reial Accipitridae (*Milvus milvus*).
 B Aufrany Accipitridae (*Neophron percnopterus*).
 C Aligot vesper Accipitridae (*Pernis apivorus*).

Falconiformes (rapinyaires diürns):

B Esmerla Falconidae (*Falco columbarius*).
 B Falcó de la reina Falconidae (*Falco eleonora*).
 B Xoriguer petit Falconidae (*Falco naumanni*).
 B Falcó pelegrí Falconidae (*Falco peregrinus*).
 B Falcó mostatxut Falconidae (*Falco subbuteo*).
 C Xoriguer (comú) Falconidae (*Falco tinnunculus*).
 B Falcó cama-roig Falconidae (*Falco vespertinus*).

Galliformes:

C Grèvol Tetraonidae (*Bonasa bonasia*).
 B Perdiu blanca Tetraonidae (*Lagopus mutus*).
 B Gall fer Tetraonidae (*Tetrao urogallus*).
 D Gall de cua forçada, subespècie continental Tetraonidae (*Tetrao tetrix tetrix*, *Lyrurus tetrix*).
 D Perdiu de roca, subespècie dels Alps Phasianidae (*Alectoris graeca saxatilis*).
 D Perdiu de roca, subespècie de Sicília Phasianidae (*Alectoris graeca whittakeri*).
 D Perdiu xerra, subespècie d'Itàlia Phasianidae (*Perdix perdix italica*).

Gruiformes:

B Guatlla andalusa Turnicidae (*Turnix sylvatica*).
 B Grua damisella Gruidae (*Anthropoides virgo*).
 B Grua (vulgar) Gruidae (*Grus grus*).
 C Guatlla maresa Rallidae (*Crex crex*).
 B Fotja banyuda Rallidae (*Fulica cristata*).
 A Polla blava Rallidae (*Porphyrio porphyrio*).
 C Rasclat Rallidae (*Porzana parva*).
 C Polla pintada Rallidae (*Porzana porzana*).
 C Rasclat Rallidae (*Porzana pusilla*).
 C Hubara Otitidae (*Chlamydotis undulata*).
 A Píoc salvatge Otitidae (*Otis tarda*).
 C Sisó Otitidae (*Tetrax tetrax*).

Caradriformes:

C Garsa de mar Haematopodidae (*Haematopus ostralegus*).
 C Garsa de mar de Canàries Haematopodidae (*Haematopus ostralegus meadewaldoi*).
 C Remena-rocs Charadriidae (*Arenaria interpres*).
 C Corriol camanegre Charadriidae (*Charadrius alexandrinus*).
 C Corriol petit Charadriidae (*Charadrius dubius*).
 C Corriol gros Charadriidae (*Charadrius hiaticula*).
 C Corriol pit-roig Charadriidae (*Eudromias morinellus*).
 C Fredeluga esperonada Charadriidae (*Hoplopterus spinosus*).
 C Daurada grossa Charadriidae (*Pluvialis apricaria*).
 C Pigre (gris) Charadriidae (*Pluvialis squatarola*).
 C Xivitona (vulgar) Scolopacidae (*Actitis hypoleucos*).
 C Territ tres-dits Scolopacidae (*Calidris alba*).
 C Territ variant Scolopacidae (*Calidris alpina*).

C Territ gros Scolopacidae (*Calidris canutus*).
 C Territ bec llarg Scolopacidae (*Calidris ferruginea*).
 C Territ fosc Scolopacidae (*Calidris maritima*).
 C Territ menut Scolopacidae (*Calidris minuta*).
 C Territ de Temminck Scolopacidae (*Calidris temminckii*).
 C Becadell gros Scolopacidae (*Gallinago media*).
 C Territ becadell Scolopacidae (*Limicola falcinellus*).
 C Tètol cuabarrat Scolopacidae (*Limosa lapponica*).
 C Tètol cuanegre Scolopacidae (*Limosa limosa*).
 C Becadell sord Scolopacidae (*Lymnocyrtus minima*).
 C Becut Scolopacidae (*Numenius arquata*).
 C Polit cantaire Scolopacidae (*Numenius phaeopus*).
 C Polit becfí Scolopacidae (*Numenius tenuirostris*).
 C Batallaire Scolopacidae (*Philomachus pugnax*).
 C Gamba roja pintada Scolopacidae (*Tringa erythropus*).
 C Gamba groga petita Scolopacidae (*Tringa flavipes*).
 C Valona Scolopacidae (*Tringa glareola*).
 C Gamba groga grossa Scolopacidae (*Tringa melanolenca*).
 C Gamba verda Scolopacidae (*Tringa nebularia*).
 C Xivita Scolopacidae (*Tringa ochropus*).
 C Siseta Scolopacidae (*Tringa stagnatilis*).
 C Gamba roja (vulgar) Scolopacidae (*Tringa totanus*).
 C Territ rogenc Scolopacidae (*Tryngites subruficollis*).
 C Siseta cendrosa Scolopacidae (*Xenus cinereus*).
 C Torlit Burhinidae (*Burhinus oedicnemus*).
 C Cames llargues Recurvirostridae (*Himantopus himantopus*).
 C Bec d'alena Recurvirostridae (*Recurvirostra avosetta*).
 C Ecurafascons becgròs Phalaropodidae (*Phalaropus fulicarius*).
 C Ecurafascons becfí Phalaropodidae (*Phalaropus lobatus*).
 C Corredor Glareolidae (*Cursorius cursor*).
 C Perdiu de mar Glareolidae (*Glareola pratincola*).
 C Paràsit cuallarg Stercorariidae (*Stercorarius longicaudus*).
 C Paràsit cuapunxegut Stercorariidae (*Stercorarius parasiticus*).
 C Paràsit cuaample Stercorariidae (*Stercorarius pomarinus*).
 C Paràsit gros Stercorariidae (*Stercorarius skua*).
 C Fumarell carablanc Laridae (*Chlidonias hybrida*).
 C Fumarell alablanc Laridae (*Chlidonias leucoptera*).
 C Fumarell negre Laridae (*Chlidonias nigra*).
 B Gavina corsa Laridae (*Larus audouinii*).
 B Gavina cendrosa Laridae (*Larus canus*).
 B Gavina capblanca Laridae (*Larus genei*).
 C Gavinot Laridae (*Larus marinus*).
 B Gavina capnegra Laridae (*Larus melanocephalus*).
 C Gavina menuda Laridae (*Larus minutus*).
 C Gavineta (de tres dits) Laridae (*Rissa tridactyla*).
 C Xatrac menut Laridae (*Sterna albifrons*).
 C Xatrac bengalí Laridae (*Sterna bengalensis*).
 C Xatrac gros Laridae (*Sterna caspia*).
 C Xatrac rosat Laridae (*Sterna dougallii*).
 C Xatrac fosc Laridae (*Sterna fuscata*).
 C Xatrac (comú) Laridae (*Sterna hirundo*).
 C Curroc Laridae (*Sterna nilotica*).
 C Xatrac àrtic Laridae (*Sterna paradisea*).
 C Xatrac bec llarg Laridae (*Sterna sandvicensis*).
 C Gavot Alcidae (*Alca torda*).
 C Fraret Alcidae (*Fatercula artica*).
 C Somorgollaire Alcidae (*Uria aalge*).

Columbiformes:

D Xixella canària Columbidae (*Columba junoniae*).
 D Tudó canari Columbidae (*Columba trocaz*).

C Cucut reial Cuculidae (*Clamator grandarius*).
D Cucut Cuculidae (*Cuculus canorus*).

Estrigiformes (rapinyaires nocturns):

C Òliba Tytonidae (*Tyto alba*).
B Mussol pirinenc Strigidae (*Aegolius funereus*).
C Mussol emigrant Strigidae (*Asio flammeus*).
C Mussol banyut Strigidae (*Asio otus*).
C Mussol (comú) Strigidae (*Athene noctua*).
B Duc Strigidae (*Bubo bubo*).
C Xot Strigidae (*Otus scops*).
C Gamarús Strigidae (*Strix aluco*).

Caprimulgiformes:

C Enganyapastors Caprimulgidae (*Caprimulgus europaeus*).
C Siboc Caprimulgidae (*Caprimulgus ruficollis*).

Apodiformes:

D Falcot negre Apodidae (*Apus apus*).
D Falcot cuablanc africà Apodidae (*Apus caffer*).
D Ballester Apodidae (*Apus melba*).
D Falcot pàlid Apodidae (*Apus pallidus*).
D Falcot unicolor Apodidae (*Apus unicolor*).

Coraciformes:

C Blauet Alcedinidae (*Alceo atthis*).
C Abellerol Meropidae (*Merops apiaster*).
C Gaig blau Coraciidae (*Coracias garrulus*).
C Puput Upupidae (*Upupa epops*).

Pterocloriformes:

B Ganga Pterocloridae (*Pterocles alchata*).
B Xurra Pterocloridae (*Pterocles orientalis*).

Piciformes:

D Picot (garser) siríac Picidae (*Dendrocopos syriacus*).
B Picot negre Picidae (*Dryocopus martius*).
C Colltort Picidae (*Jynx torquilla*).
C Picot garser dorsiblanca Picidae (*Picoides leucotos*).
C Picot garser gros Picidae (*Picoides major*).
C Picot garser mitjà Picidae (*Picoides medius*).
C Picot garser petit Picidae (*Picoides minor*).
C Picot tridàctil Picidae (*Picoides trydactylus*).
C Picot cendrós Picidae (*Picus canus*).
C Picot verd Picidae (*Picus viridis*).

Passeriformes:

D Terrerola vulgar Alaudidae (*Calandrella brachydactyla*).
D Terrerola rogenca Alaudidae (*Calandrella rufescens*).
C Alosa becuda Alaudidae (*Chersophilus duponti*).
C Alosa banyuda Alaudidae (*Eremophila alpestris*).
D Cogullada (vulgar) Alaudidae (*Galerida cristata*).
D Cogullada fosca Alaudidae (*Galerida theklae*).
D Còtoliu Alaudidae (*Lullula arborea*).
D Calàndria Alaudidae (*Melanocorypha calandra*).
D Oreneta cuablanca Hirundinidae (*Delichon urbica*).
D Oreneta cua-rogenca Hirundinidae (*Hirundo daurica*).
D Oreneta (vulgar) Hirundinidae (*Hirundo rustica*).
D Roquerol Hirundinidae (*Ptyonoprogne rupestris*).
D Oreneta de ribera Hirundinidae (*Riparia riparia*).
D Piula de les Canàries Motacillidae (*Anthus berthelotii*).
D Trobat Motacillidae (*Anthus campestris*).
D Piula gola-roja Motacillidae (*Anthus cervinus*).
D Titella Motacillidae (*Anthus pratensis*).
D Grasset de muntanya Motacillidae (*Anthus spinoletta*).

D Piula dels arbres Motacillidae (*Anthus trivialis*).
D Cuereta blanca Motacillidae (*Motacilla alba*).
D Cuereta torrentera Motacillidae (*Motacilla cinerea*).
D Cuereta groga Motacillidae (*Motacilla flava*).
D Escorxador Laniidae (*Lanius collurio*).
D Botxí Laniidae (*Lanius excubitor*).
D Trenca Laniidae (*Lanius minor*).
D Capsigrany Laniidae (*Lanius senator*).
D Merla d'aigua Cinclidae (*Cinclus cinclus*).
D Cargolet Troglodytidae (*Troglodytes troglodytes*).

D Cercavores Prunellidae (*Prunella collaris*).

D Pardal de bardissa Prunellidae (*Prunella modularis*).

Muscicapidae:

D Totes les espècies d'aquesta família.

D Espècies i gèneres: *Acrocephalus*, *Cercotrichas galactotes*, *Cettia cetti*, *Cisticola juncidis*, *Erithacus rubecula*, *Ficedula hypoleuca*, *Hippolais*, *Locustella*, *Luscinia*, *Monticola*, *Muscicapa striata*, *Oenanthe*, *Panurus biarmicus*, *Phoenicurus*, *Phylloscopus*, *Regulus*, *Saxicola*, *Sylvia*, *Turdus torquatus*, *Zoothera dauma*.

Se n'exceptuen: tord ala-roig, merla, tord comú, griva cerdana, griva (*Turdus iliacus*, *T. merula*, *T. philomenos*, *T. pilaris*, *T. viscivorus*).

D Mallerenga cuallarga Paridae (*Aegithalos caedatus*).

D Mallerenga petita Paridae (*Parus ater*).

D Mallerenga blava Paridae (*Parus caeruleus*).

D Mallerenga emplomallada Paridae (*Parus cristatus*).

D Mallerenga carbonera Paridae (*Parus major*).

D Mallerenga d'aigua Paridae (*Parus palustris*).

D Teixidor Paridae (*Remiz pendulinus*).

D Pica-soques blau Sittidae (*Sitta europaea*).

D Pica-soques de Krüper Sittidae (*Sitta krueperi*).

D Pica-soques cors Sittidae (*Sitta whiteheadi*).

C Pela-roques Sittidae (*Tichodroma muraria*).

D Raspinell comú Certhiidae (*Certhia brachydactyla*).

D Raspinell pirinenc Certhiidae (*Certhia familiaris*).

D Hortolà cendrós Emberizidae (*Emberiza caesia*).

D Sit negre Emberizidae (*Emberiza cia*).

D Sit cendrós Emberizidae (*Emberiza cineracea*).

D Gratalles Emberizidae (*Emberiza ciris*).

D Verderola Emberizidae (*Emberiza citrinella*).

D Hortolà Emberizidae (*Emberiza hortulana*).

D Repicatalons Emberizidae (*Emberiza schoeniclus*).

D Sit blanc Emberizidae (*Plectrophenax nivalis*).

D Pinsà trompeter Fringillidae (*Bucanetes githagineus*).

D Passerell golanegre Fringillidae (*Carduelis flammea*).

D Lluer Fringillidae (*Carduelis spinus*).

D Durbec Fringillidae (*Coccothraustes coccothraustes*).

D Pinsà (comú) Fringillidae (*Fringilla coelebs*).

D Pinsà mec Fringillidae (*Fringilla montifringilla*).

D Pinsà de les Canàries Fringillidae (*Fringilla teydea*).

D Trencapinyes Fringillidae (*Loxia curvirostra*).

D Trencapinyes escocès Fringillidae (*Loxia scotia*).

D Pinsà borroner Fringillidae (*Pyrrhula pyrrhula*).

D Lluçareta Fringillidae (*Serinus citrinella*).

D Gafarró (*Serinus serinus*).

D Pardal d'ala blanca Ploceidae (*Montifringilla nivalis*).

D Pardal de passa Ploceidae (*Passer hispaniolensis*).

D Pardal roquer Ploceidae (*Petronia petronia*).

D Estornell rosat Sturnidae (*Sturnus roseus*).

D Oriol Oriolidae (*Oriolus oriolus*).

D Cornella emmantellada Corvidae (*Corvus corone cornix*).

D Garsa blava Corvidae (*Cyanopica cyanus*).

D Gralla de bec groc Corvidae (*Pyrrhocorax graculus*).

D Gralla de bec vermell Corvidae (*Pyrrhocorax pyrrhocorax*).

Rèptils

Quelonis (tortugues):

Tortugues de terra:

C Tortuga mediterrània Testudinidae (Testudo hermanni).

C Tortuga morisca Testudinidae (Testudo graeca).

Tortugues d'aigües continentals.

C Tortuga d'estany Emydidae (Emys orbicularis).

C Tortuga de rierol Emydidae (Mauremys caspica).

Tortugues marines:

B Tortuga careta Cheloniidae (Caretta caretta).

B Tortuga verda Cheloniidae (Chelonia mydas).

B Tortuga carei Cheloniidae (Eretmochelys imbricata).

B Tortuga bastarda Cheloniidae (Lepidochelys kempii).

B Tortuga llaüt Dermochelidae (Dermochelys coriacea).

Saures:

D Dragonet (rosat) Gekkonidae (Hemidactylus turcicus).

D Dragó canari Gekkonidae (Tarentola delalandii).

D Dragó (comú) Gekkonidae (Tarentola mauritanica).

B Camaleó Chamaeleonidae (Chamaeleo chamaeleon).

D Serp de vidre, vidriol o noia Anguidae (Anguis fragilis).

D Serpeta cega o amfisbena cendrosa Amphisbaenidae (Blanus cinereus).

Sargantanes i llargardaixos:

D Sargantana cua-roja o dels sorral Lacertidae (Acanthodactylus erythrus).

D Sargantana de Valverde Lacertidae (Algyroides marchi).

C Llargardaix de matoll Lacertidae (Lacerta agilis).

D Llargardaix d'Haria Lacertidae (Lacerta atlantica).

D Llargardaix negre Lacertidae (Lacerta galloti).

C Llargardaix (comú) Lacertidae (Lacerta lepida).

D Sargantana muntanyenca Lacertidae (Lacerta monticola).

D Llargardaix verd nord-occidental Lacertidae (Lacerta schreiberi).

D Llargardaix gegant de Hierro Lacertidae (Lacerta simonyi).

D Llargardaix de Gran Canària Lacertidae (Lacerta stehlinii).

D Lluert o llargardaix verd Lacertidae (Lacerta viridis).

C Sargantana vivípara Lacertidae (Lacerta vivipara).

C Sargantana comuna (ibèrica) Lacertidae (Podarcis hispanica).

D Sargantana balear Lacertidae (Podarcis lilfordi).

D Sargantana comuna europea o sargantana grossa Lacertidae (Podarcis muralis).

D Sargantana de les Pitiüses Lacertidae (Podarcis pityusensis).

D Sargantaner (comú) o sargantana de cua llarga Lacertidae (Psammmodromus algirus).

D Sargantaner ibèric o sargantana cendrosa Lacertidae (Psammmodromus hispanicus).

D Lluetrió de potetes ibèric Scincidae (Chalcides bedriagai).

D Lluetrió de potetes o víbrola Scincidae (Chalcides chalcides).

D Lluetrió de potetes canari Scincidae (Chalcides viridanus).

Colobres o serps:

D Serp de ferradura Colubridae (Coluber hippocrepis).

D Serp verda i groga Colubridae (Coluber viridiflavus).

D Serp llisa Colubridae (Coronella austriaca).

D Serp bordelesa Colubridae (Coronella girondica).

D Serp d'Esculapi Colubridae (Elaphe longissima).

D Serp blanca Colubridae (Elaphe scalaris).

D Serp verda Colubridae (Malpolon monspessulanus).

D Serp de caputxó Colubridae (Macroprotodon cucullatus).

D Serp d'aigua (escurçonera) (Natrix maura).

D Serp de collaret Colubridae (Natrix natrix).

Amfibis

Urodels:

D Salamandreta Salamandridae (Chioglossa lusitana).

C Tritó pirinenc Salamandridae (Euproctus asper).

C Ofegabous Salamandridae (Pleurodeles waltli).

D Salamandra Salamandridae (Salamandra salamandra).

D Tritó alpi Salamandridae (Triturus alpestris).

D Tritó ibèric Salamandridae (Triturus boscai).

D Tritó palmat Salamandridae (Triturus helveticus).

D Tritó verd o marbrat Salamandridae (Triturus marmoratus).

Anurs:

D Tòtil ibèric Discoglossidae (Alytes cisternasii).

D Ferreret Discoglossidae (Alytes muletensis).

D Tòtil o gripau llevadora Discoglossidae (Alytes obstetricans).

D Granota pintada o gripau granoter Discoglossidae (Discoglossus pictus).

D Gripau d'esperons Pelobatidae (Pelobates cultripes).

D Gripau puntejat Pelobatidae (Pelodytes punctatus).

D Gripau (comú) Bufonidae (Bufo bufo).

D Gripau corredor Bufonidae (Bufo calamita).

D Gripau verd o calàpet verd (Bufo viridis).

D Reineta europea Hylidae (Hyla arborea).

D Reineta (meridional) Hylidae (Hyla meridionalis).

D Granota saltadora Ranidae (Rana dalmatina).

D Granota ibèrica Ranidae (Rana iberica).

D Granota roja Ranidae (Rana temporaria).

Peixos-osteïctis

Condrostis:

Acipenseriformes:

D Esturió Acipenseridae (Acipenser sturio).

Teleostis:

Cipriniformes:

D Fartet Ciprinodontidae (Aphanius iberus).

D Samaruc Ciprinodontidae (Valencia hispanica).

Gasterosteïformes:

D Punxoset o espinós Gasterosteidae (Gasterosteus aculeatus).

Scorpaeniformes:

D Cavilat o cabilac Cottidae (Cottus gobio).

Perciformes:

D Bavosa de riu o barb caní Blenniidae (Blennius fluviatilis).